

Mučan

Glasilo Občine Muta

JUNIJ 2018

30

Letnik XV

3 UVODNIK ŽUPANA

4 DOBRODELNOST
Ponovno smo počistili Muto
Zahvala ŠMD Gortina
Zahvala TD Muta
Pomoč v hrani

5 IZ DELA JAVNIH ZAVODOV
Knjižnica Muta
Osnovna šola Muta
OŠ Muta – vrtec
ŠC Slovenj Gradec – Srednja šola Slovenj Gradec in
Muta

20 DRUŠTVA
Trobijo že 40 let
Biti član Kmečke godbe Pernice
Društvo Pihalni orkester Muta
70 in 80 let naših članic
Otvoritvena vožnja v Vače
Župnija Muta
Koroško društvo Sonček
10 odplesanih smaragdnih let

33 SVETOVNI DAN ČEBEL
Ob prvem svetovnem dnevu čebel

35 ZDRAVJE V OBČINI
Nekaj dejstev o zdravju v občini

38 OD VRAT DO ŠRANGE
Sekundarna kanalizacija Gortina
Celostna prometna strategija Občine Muta
Ureditev trškega jedra Zg. Mute
Obnova LC 274041 – Ulica na klancu
Sanacija plazu – Prevolov jarek
Protiprašna zaščita Pernice
Ureditev večnamenske dvorane

44 RAZVEDRILO

46 PROGRAM PRIREDITEV

BESEDA ODGOVORNE UREDNICE

Iskrena hvala za vse prejete prispevke.

Že sedaj vas vabim, da nam v uredništvo do konca meseca avgusta pošljete svoje prispevke, da jih bomo lahko objavili v naslednji številki glasila. Sprejemamo tudi odprta pisma, replike, mnenja... o trenutnem dogajanju, ki bodo objavljeni v naslednji številki. Gradivo nam pošljite po elektronski pošti glasilo.mucan@gmail.com ali sonja.repnik@muta.si s pripisom »Mučan«. Seveda pa lahko svoje prispevke v elektronski obliki prinesete na Občino Muta. Zaželeno je, da so opremljeni s fotografijami primerne kakovosti. S tem seveda prispevate k dvigu kakovosti oziroma prepoznavnosti našega glasila. Vašega sodelovanja smo zelo veseli.

Sonja REPNIK

OPRAVIČILO

Iskreno se opravičujemo g. Vladimirju Planinšku, saj smo v prejšnji številki glasila Mučan (št. 29) objavili zelo skrajšan prispevek »Odstranjen drevored divjega kostanja« in je zaradi tega lahko prišlo tudi do napačne interpretacije napisanega. Celoten članek si lahko preberete na spletni povezavi www.muta.si (kot priloga h glasilu Mučan, št. 29).

|MUČAN je javno glasilo Občine Muta|
Izdajatelj: Občina Muta| Odgovorna urednica: Sonja REPNIK, univ. dipl. ekon.| Uredniški odbor: Mojca KUNEJ, Marija OMULEC in Ernest PREGLAV|
Lektoriranje: Lucija BREZNIK, prof. slov.| Oblikovanje in priprava na tisk, tisk: SIJ ZIP CENTER, d. o. o.| Naklada: 1300 izvodov| Glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo| Javno glasilo Občine Muta prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva in javne institucije ter zavodi na območju občine Muta. Zakonsko določeno število izvodov se dostavi Narodni in univerzitetni knjižnici, Turjaška 1, 1000 Ljubljana| Uredništvo si pridržuje pravico do pregleda, izbire, krajšanja prispevkov, sprememb naslovov in razporejanja prispevkov glede na aktualnost vsebin| Slika na naslovnici: Ernest PREGLAV|ISSN: CP05-0871

Spoštovani!

Občina Muta letos praznuje svoj štiriindvajseti občinski praznik. Ob tej priložnosti, spoštovane občanke in cenjeni občani, iskrene čestitke, predvsem pa zahvala tistim, ki s svojim nesebičnim in marljivoim delom prispevate svoj delež k razvoju občine.

Muta se v zadnjem obdobju intenzivno razvija in ureja. Pred več

kot dvema desetletjema se je pričela izgradnja primarnega kanalizacijskega omrežja skozi Muto, ki se je intenzivno nadaljevala, in v letu 2014 je bilo izgrajeno novo in zahtevno kanalizacijsko omrežje. Sedaj smo v pospešeni izgradnji vodovodnega sistema, ki ga bomo na našo zahtevo, namesto zgolj črpanja iz podtalnice na Karavaningu v neposredni bližini Drave, nadgradili z gravitacijsko vodo s Pernic, Mlak in Sv. Primoža. V zadnjih mesecih veliko delamo na izgradnji cestne infrastrukture, saj v teh dneh dokončujemo novo avtobusno postajo z novim platojem pred Gasilskim domom Muta, intenzivna dela pa se odvijajo na razširitvi klanca proti Sp. Muti z dodatno ureditvijo varnega pločnika. Ravno tako zaključujemo dela krožišča na Sp. Muti, kjer urejamo tudi dve pešpoti in pločnik, vse zaradi večje prometne varnosti za avtomobiliste ter zlasti za pešce, med katerimi so najbolj občutljivi ravno naši otroci. V športnem parku na Sp. Muti smo zgradili moderen poligon za kolesarje. Nadaljujemo tudi z energetske obnovo stanovanjskih blokov. Smo pred začetkom del energetske sanacije ter revitalizacije občinske stavbe Kienhofen, v kateri bomo v zgornjem nadstropju uredili novo sodobno večnamensko dvorano z dvigalom za lažji dostop. Obnovili bomo tudi društvene in občinske prostore, knjižnico ter del gasilskega muzeja. Ob tem bo obnovljen celoten sistem prezračevanja ter elektroinstalacija, vključno z novim stavbnim pohištvom. Vse to bo dalo občinski stavbi povsem novo podobo. V njej se bodo po dolgih letih upanj in pričakovanj izvajale različne kulturne in družabne prireditve, saj je imela občina do sedaj edine tovrstne prostore zgolj v avli OŠ Muta ali v telovadnici. Seveda bodo vsa dela potekala v več fazah in v ustreznem časovnem sledju. Gre za zelo zahtevna dela in seveda za finančno izredno drag projekt. Pri tem nikakor ne pozabljam na obrobje naše občine. Predvidoma v mesecu juniju bomo dokončali celovito obnovo večnamenske dvorane v šoli v Bistriškem jarku, manjša obnovitvena dela pa potekajo tudi v domu krajanov

na Pernicah. Tam bomo uredili še eno protiprašno zaščito, na ostalih cestah pa potekajo intenzivna vzdrževalna dela. Pred nami pa je še zelo pomemben ter gradbeno in finančno zahteven projekt, in sicer izgradnja kolesarske poti med Sp. Muto pri Turnerju do križišča z Vuzenico. V kolikor se na državni ravni ne bo pripetilo kaj posebnega, bomo v tem letu pod magistralno cesto Dravograd–Maribor pričeli še z izgradnjo sodobnega ter predvsem varnega podhoda za pešce in kolesarje pri avtobusni postaji na Sp. Muti. Pri tem projektu smo tako kot pri revitalizaciji in energetske obnove Kienhofna uspeli pridobiti tudi znatna finančna sredstva na razpisih različnih ministrstev.

Seveda pa Muta ni in ne more biti samo veliko gradbišče, ampak mora biti tudi kraj prijaznih in za sodelovanje konstruktivnih ljudi. Zato se moram ob tej priložnosti posebej zahvaliti številnim posameznikom, društvom, organizacijam in institucijam, ki gradite našo skupnost. Občina in kraj ne pomenita nič, če med ljudmi ni pozitivne moči in volje, ne glede na to, kjerkoli delamo, živimo ali ustvarjamo. Ljudje smo tisti, zaradi katerih gradimo šole, ceste, vrtce, stanovanjske bloke, igrišča in drugo. Brez marljivih gasilcev, pevcev, godbenikov, prizadevnih delavk Karitasa in Rdečega križa ter vseh drugih delavnih občanov bi bilo naše življenje čisto drugačno, mnogo težje, enolično, nevarno pa tudi dolgočasno. Vesel sem, da imamo izredno uspešna društva (preko štirideset delujočih), imamo mnoge prostovoljce v gasilskem društvu, civilni zaščiti ter javne delavce, ki poskrbijo za našo varnost in urejenost kraja. Vse to me navdaja z optimizmom, ki ga je potrebno v teh sicer težkih in odgovornih časih negovati.

Zanimivo je podatek, da ima Občina Muta (edina od dvanajstih koroških občin) pozitiven demografski prirastek. Temu gre posvetiti še posebno pozornost, saj je za mlade družine potrebno zagotoviti ustrezne delovne, bivalne in druge pogoje. Potrebovali bomo nov vrtec, za kar bomo morali kmalu sprejeti zelo resne in odgovorne odločitve. Sedanji namreč ne zadošča potrebam vpisa, poleg tega pa po štirih desetletjih delovanja postaja nefunkcionalen zaradi dotrajanih materialov, ki kličejo po obnovi ali novogradnji. To bodo odločitve, ki jih bomo sprejemali v bližnji prihodnosti.

Izpostaviti je potrebno še dvojce, in sicer uspešno delovanje Kmečke godbe Pernice, ki v tem letu obhaja kar 115-letnico delovanja, ter rogiste Lovske družine Muta, ki praznujejo 40 let delovanja. Oboji s svojim dosedanjim glasbenim ustvarjanjem puščajo velik pečat v utripu dela in življenja širše skupnosti. Na Muti nas je glasba vseskozi povezovala ob kulturnih prireditvah, koncertih, svečanah in jubilejnih dogodkih. Zato je še kako pomembno, da ohranjamo našo izvorno glasbeno kulturo, ki so jo začeli razvijati naši

predniki pred mnogimi generacijami, v mnogo težjih časih.

Najzaslužnejšim občanom, ki so s svojim prizadevnim in marljivim delom dolga leta sooblikovali utrip našega kraja, smo tudi letos podelili nagrade in priznanja. To so Peter Krajnc, ki je letošnji prejemnik najprestižnejše nagrade Občine Muta in prejme naziv častni občan Občine Muta, Kristjan Skutnik, prejemnik zlatega grba Občine Muta in Ernest Preglav, prejemnik bronastega grba Občine Muta.

Vsi so s svojim delom prispevali k razvoju Občine Muta, za kar sem jim posebej hvaležen in jim ob tej priložnosti iskreno čestitam ter želim še veliko trdnega zdravja.

Vsem občankam in občanom občine Muta zaželim prijeten občinski praznik in vas vabim, da se nam pridružite na prireditvah, ki jih v teh dneh zagotovo ne bo primanjkovalo.

Vaš župan
Mirko VOŠNER

PONOVNO SMO POČISTILI MUTO

Občani Mute smo na lepo in sončno sobotno jutro 7. aprila 2018, na svetovni dan zdravja, zavihali rokave in ponovno očistili nekaj »packarij«, ki so jih tekom leta nevestni in brezobzirni ljudje odvrgli v našo prelepo naravo.

Zbralo se nas je kar nekaj, predvsem člani iz posameznih društev, kot so gobarji, lovci, taborniki, upokojenici, pohodniki s Pernic, člani Mladinskega društva Bistriški jarek in člani turističnega društva. Aktiviralo se je tudi nekaj članov občinskega sveta, župan, podžupan in občinska uprava. Po izvedeni akciji je sledila zaslužena malica (sendvič in pijača).

Hvala vsem, ki vam ni mar, v kakšnem bivalnem okolju živimo, in ki pomagata ustvarjati lepše ter boljše življenje.

Petra VERHNJAK

ZAHVALA

Na mojo prošnjo oziroma pobudo pri predsedniku Športnega in mladinskega društva Gortina, Cirilu Hitru, da bi kakšno prostovoljno uro pomagali pri spravilu drv za starejšo gospo z Gortine, so se fantje z veseljem odzvali. V aprilskem popoldnevu se je odvijala prijetna delovna akcija. Osem parov moških rok in nekaj ur marljivega dela v gozdu in na domu je hvalevredno. Zato se javno zahvaljujem vsakemu posebej, ki je prispeval svoj prosti čas. Tudi Ireni in Zlatku Smrečniku ter Gustiju Omulcu, ki so odstopili drva. Velika HVALA vsem! Morda pa še kdaj pristopimo k takšni ali podobni akciji komurkoli iz naše skupnosti, ki res potrebuje pomoč!

Marija OMULEC

ZAHVALA

Hvala Turističnemu društvu Muta, ki skrbno polepša vsak praznik posebej z izvirnimi aranžmaji. Tako Muta dobiva novo podobo – kot nekoč, ko je bila Muta »sreča v zelenju in cvetju«. Hvala!

Marina GALER

POMOČ V HRANI

Družinam in posameznikom s slabšim gmotnim položajem v občini Muta smo lani razdelili dobrih 7000 kg hrane iz programa Evropske unije. Poleg tega smo razdelili še 1100 kg jabolk ter približno 500 kg hrane in drugih artiklov (predvsem za osebno higieno), ki smo jih zbrali na zahvalni dan v cerkvi in dokupili z donacijo Občine Muta. Zahvaljujemo se vsem, ki nam pri tem pomagajo. Še posebej smo hvaležni vsem vam, ki nas opozarjate na skrite potrebe tistih, ki sami ne upajo zaprositi za pomoč.

Lojzka GERHOLD

Dostava hrane

KNJIŽNICA MUTA

Obisk najmlajših članov v knjižnici Muta

Vsako leto se v mesecu aprilu v knjižnici še posebej potrudimo in pripravimo dodatne dejavnosti in prireditve za naše člane, saj praznujemo svetovni dan mladinske književnosti – 2. aprila in svetovni dan knjige in avtorskih pravic – 23. aprila.

Tako smo za naše najmlajše obiskovalce pripravili lutkovno predstavo z naslovom »Kjer se prepirata dva ...« in k sodelovanju povabili vse vrtce v našem okolju. Vodja vrtca na Muti ga. Helena Boh in vzgojiteljice so se na naše vabilo odzvale z veseljem. Na njihovo pobudo smo se že v tednu pred predstavo dogovorili za obisk otrok v knjižnici, kjer smo jim predstavili knjižnico, pravila, ki veljajo v knjižnici, in delo knjižničarke. V sredo, 25. 4. 2018, so si otroci v skupinah prišli ogledat lutkovno

Obisk vrtca Zg. Muta

Obisk vrtca Sp. Muta

predstavo, ki sta jo pripravili sodelavki Mojca in Janja. Takšnega obiska v knjižnici, ki se ga udeleži več kot sto otrok z vzgojiteljicami, smo zelo veseli in se bomo tudi v prihodnje potrudili za dobro sodelovanje z vrtci. Še posebej zato, ker velikokrat slišimo, kako otroci staršem s ponosom povedo, da so bili v knjižnici na obisku tudi s skupino iz vrtca, in predvsem zato, ker imajo nekateri otroci le takrat možnost, da nas obišejo.

Vabljeni v knjižnico vsi, majhni in veliki otroci!

Vesna DOBNIK

Obisk vrtca Zg. Muta

OSNOVNA ŠOLA MUTA

Projekt električna energija

V letošnjem šolskem letu je na OŠ Muta in OŠPP v okviru eko krožka potekal projekt Električna energija. Z izdelki, ki so nastali po razrednih skupnostih, smo sodelovali tudi v projektu »Energetsko znanje za odgovorno ravnanje« društva za trajnostni razvoj SOBIVANJE. V petek, 18. 5. 2018, se je projekt zaključil s Festivalom Sobivanja v Otroškem adrenalinskem parku Atlantis v ljubljanskem BTC-ju, kjer smo prejeli tudi nagrado za 2. mesto. Festivala so se skupaj z mentoricami udeležili

Sodelujoči učenci projekta električna energija

tudi nekateri ekopredstavniki OŠ in OŠPP. Hvala vsem, ki ste s svojo prizadevnostjo prispevali k nagradi.

Mentorica krožka Milena REPNIK

Prireditev ob zaključku literarnega natečaja v Ljubljani

V torek, 24. 4. 2018, je v Ljubljani potekala zaključna prireditev ob 10. literarnem natečaju »Moja rodna domovina« z naslovom Kjer hiša mojega stoji očeta, ki ga je razpisala OŠ Vič skupaj z Združenjem veteranov Ljubljane in bivoših ljubljanskih občin. Kot nagrajenke smo bile skupaj s mentoricama na prireditev povabljene tudi me.

Obisk muzeja

Po prvi šolski uri smo se z učiteljicama Lucijo Breznik in Franjo Razdevšek odpravile proti Ljubljani. Okoli 11. ure smo prispeli na OŠ Vič, kjer so nas sprejeli vojni veterani in ravnatelj OŠ Vič. V jedilnici nam je pevski zbor pripravil kratko glasbeno točko, nato pa smo imeli kosilo. Ob 12. uri smo se zbrali na igrišču in šli na avtobus, ki nas je peljal do muzeja. Tam smo se razdelili v dve skupini. Prva skupina si je z vodičko peš ogledala Ljubljano, medtem ko je druga skupina šla na ogled z ladjico po Ljubljani; potem pa smo se zamenjali. Izvedeli smo veliko o zgodovini Ljubljane in tudi na ladjici je bilo zelo zanimivo, saj smo mostove in Ljubljano videli še z druge strani. Najbolj nam je bil zanimiv Mesarski most, ki je delno steklen, ima tri zanimive kipe in ključavnice

na ograji. Nato smo se odpravili v Mestni muzej Ljubljana, kjer smo na prireditvi prejele medalje, priznanja in zbornik prispevkov nagrajenih učencev. Po končani prireditvi so nas pogostili s sendviči, sokom ter jabolčnim zavitkom, z učiteljicama pa smo šle še na sladoled. Potem smo se vrnili na OŠ Vič in nato s kombijem odpeljali proti domu. Med potjo smo se ustavili še v McDonald'su.

Ko smo prišle domov, je bilo že pozno, a bile smo zelo vesele, saj je bil za nami dan poln lepih doživetij (med sprehodom po Ljubljani smo videli še Niko Zorjan in BQL). Bile pa smo tudi vesele in ponosne, da smo bile nagrajene, zato bomo na teh natečajih zagotovo sodelovale še prihodnja leta.

Tjaša VERHNJAK, 6. a
Hana ČREŠNAR, 6. b
Patricija PREGLAV, 6. b

Materinski dan

Prireditev ob materinskem dnevu

V ponedeljek, 26. marca 2018, so otroci iz vrtca, učenci Osnovne šole Muta in Osnovne šole s prilagojenim programom Muta skupaj z mentoricami pripravili prireditev za vse mamice in babice.

Kulturni program so pričeli najmlajši nastopajoči, ki so svojim mamicam zapeli pesmice, nato pa se je s kratkim programom predstavila vsaka skupina vrtca. Učenci iz šole so pripravili več različnih točk, ki so bile pevsko in plesno obarvane. Skupaj s šolskim ansamblom smo se zazibali ob prijetnih ritmih ter se nasmejali ob dramatizacijah. Obiskali so nas vesoljci (pripravili so jo učenci 5. razreda) in Družinska sreča (učenci OŠPP). Vse zbrane pa je ob tej priložnosti pozdravil tudi župan Občine Muta, gospod Mirko Vošner.

Program so povezovalе učenke osnovne šole, ki so med

posameznimi točkami prebirale zanimive citate in vsem znane verze o mamicah, med njimi tudi Pavčkovo Kako raste mama ter Grafenaverjevo Mama. Učenci 5. razreda pa so zaigrali tudi znameniti prizor iz Prežihovih Solzic.

Prireditve je bila zelo dobro obiskana in verjamemo, da smo mamicam in babicam pričarali prijetno druženje ter narisali nasmeh na obraz. Ob koncu pa smo se poslovili s pesmico, katere refren pravi:

»Mama, mami, mamica, ti si lučka čudežna,
svetiš mi na vseh poteh, da sem srečna, brez skrbi.

Mama, mami, mamica, zate je ta pesmica,
naj bo lep ta praznik tvoj, to želim ti srček tvoj.«

mag. Helena BOH,
vodja Vrtca pri Osnovni šoli Muta

Srečanje zlatih bralcev Koroške

Vpetek, 20. 4. 2018, sem se s sošolkami Lano Vrhnjak, Amadejo Špenger, Deniso Topler in Lejo Bizjak udeležila srečanja zlatih bralcev Koroške, ki je potekalo v Druženem domu na Prevaljah. Z nami je šla tudi mentorica Jožica Lauko, ki se je z nami vsako leto znova pogovarjala o prebranih knjigah.

Najprej smo prisluhnili ravnateljici Osnovne šole Franje Goloba Prevalje ge. Miri Hancman. Opomnila nas je, kako pomembno je branje knjig, saj so ravno knjige tiste, ki nas bodo pripeljale do uspehov. V nadaljevanju

Skupinska slika z Adijem SMOLARJEM

smo se družili s priljubljenim kantavtorjem Adijem Smolarjem. S svojimi pesmimi je res popestril vzdušje na prireditvi, mi pa smo skupaj z njim zapeli nekaj refrenov.

Po zaključni prireditvi smo se lahko zlati bralci fotografirali z Adijem Smolarjem. Tako bo to čudovito doživetje trajno ohranjeno v našem spominu.

Metka LESJAK, 9. a

Tekmovanje v atletiki

Včetrtek, 17. 5. 2018, se je v Slovenj Gradcu odvijalo posamično področno tekmovanje v atletiki. Osnovno šolo Muta je zastopalo 29 učencev in učenk od petega do devetega razreda.

Sodelujoči učenci tekmovanja v atletiki

Zlato medaljo sta osvojila dva učenca, **Leon Krajnc** (skok v višino) in **Luka Hunjet** (tek na 300 m). Kar nekaj učencev oz. učenk je osvojilo srebrno medaljo, in sicer **Denisa Topler** (tek na 60 m), **Maja Prater** (tek na 600 m), **Danijel Adam** (tek na 1000 m) ter **Tina Kovač** (skok v višino). Četrto mesto so osvojili: **Lana Elena Vogrinec**, **Hana Tršar**, **Blaž Pečnik**, **Nejc Harmonko** in **Žiga Gerdej Fras**.

Za srčnost in borbenost čestitam vsem učencem in učenkam!

Učiteljica Anja SREBOTNIK

Na obisku v Gostilni pri lipi

Učenci novinarskega krožka smo se odločili, da raziščemo, s čim vse se ukvarjajo podjetniki v naši občini. Za začetek smo obiskali Gostilno pri lipi in v prijetnem vzdušju poklepetali z lastnico te zanimive koroške hiše, gospo Heleno Kresnik Pažek. Gostilna pri lipi je prepoznavna predvsem po tradicionalnih koroških jedeh in lani oktobra je že drugo leto prejela priznanje zlata ponev, ki ga časnik Večer podeljuje za najboljšo koroško gostilno. V gostilni so nas zelo prijazno sprejeli in nam postregli z ajdovimi štruklji z orehovim nadevom in borovnicami ter vanilijevim sladoledom z bučnim oljem in bučnimi semeni. Jed nas je presenetila s svojim odličnim okusom in gotovo jo bomo še kdaj naročili.

Koliko let že obstaja Gostilna pri lipi in kakšni so bili prvi začetki?

Gostilna pri lipi je odprta že 15 let, začetek ni bil nič presenetljivega, ker smo vedeli, kaj želimo, in to je bilo to, da v regijo pripeljemo koroško gastronomijo, gostilno, ki bo ponujala tradicionalne koroške jedi, ki so se jedle včasih.

Za kakšne priložnosti je gostilna predvsem namenjena?

Da pogostimo goste, ko želijo kaj dobrega pojesti ali popiti, jim postrežemo s kavico ... V zgornjem delu gostilne imamo »štiblce« in kmečko izbo. Imamo pa tudi poseben prostor – galerijo, kjer gostimo večje zaključene družbe (poroka,

abraham, obletnice, obhajila ...).

Zakaj ste se odločili za ponudbo tradicionalnih koroških jedi?

Ker sem prepričana, da mora imeti krajina gostilno, ki ponuja jedi, ki so jih tam jedli včasih. Tudi sama, ko pridem v tuje kraje, rada jem jedi, ki so za tisto območje značilne, da jem lokalno.

Gostilna nas že s svojim izgledom popelje v preteklost. Kaj je bilo v tej hiši pred Vašo gostilno?

Obstajajo pričanja, da bi naj ta hiša nekoč spadala k rotundi. Dopredvojnega časa je bila tu velika ravninska kmetija

(pri Mozerju), nato se je zamenjalo veliko lastnikov. Mi smo odstranili vse nove prizidave in ohranili najstarejše dele hiše ter jo obnovili in opremili v tradicionalnem koroškem stilu, kjer prevladujeta les in kamen. Sobe oz. »štiblce« smo opremili z zbirateljskim pohištvom, tudi pri strežbi uporabljamo starinsko, zbirateljsko posodje in pribor.

Kaj poleg tradicionalnih koroških jedi še ponujate gostom?

Koroške dobrote pripeljemo na zeleno mesto, nudimo prenočišča, organiziramo pa tudi izlete v bližnjo okolico. To pa je predvsem za tiste goste, ki pri nas bivajo in nas o tem povprašajo.

Kje dobite recepte za vse Vaše jedi?

Nekaj receptov smo zbrali s srednjo gostinsko šolo v Slovenj Gradcu, ko so imeli projekt »Bicina košta«, nekaj receptov je družinskih, sodelovali pa smo tudi s Kulinariko Goljat in dr. Janezom Bogatajem.

Katera je Vaša najljubša jed?

Meni so najljubše sezonske jedi. Trenutno mi je najljubša zmešana ali divja solata, v kateri so zelišča in užitni pleveli, nabrani v bližnji okolici.

Ali te jedi pripravljate tudi sami?

Da, z velikim veseljem.

Kje pa ste se Vi naučili kuhati?

To imamo v družini, pri nas se je vedno kuhalo in tako sem se tudi jaz naučila kuhati. Kuhanje mi je bilo vedno izziv, imam ga rada. Vendar pa to ni dovolj, treba je poslušati stroko, veliko brati, se izobraževati, iti na posvete, delavnice, da nadgrajuješ svoje znanje. Samo veselje ni dovolj, potrebno je veliko dela in truda, šele potem lahko uspeš in postaneš prepoznaven.

Katera jed je med gosti najbolj priljubljena?

Zelo priljubljena je »Mizica, pogrnjena se«, ki je kulinarčna zgodba naše koroške hiše, kjer predstavljamo hišne in regionalne jedi ter jih vse naenkrat postrežemo na mizo. V glinastih posodah prinesemo file postrvi v koruzni moki, svinjske ribice na žaru, jelena v sadni omaki, različne štruklje, pečeno jabolko, hruške, mežerli in krompirjevo solato. To je trenutno hrana, ki jo gostje najraje naročajo.

Že drugo leto ste prejeli priznanje zlata ponev, kaj

Vam to pomeni? Ali ste prejeli še kakšna druga priznanja?

To je velik izziv in tudi obveznost, da gradimo to pot naprej. Naša gostilna je predstavljena v štirih zelo pomembnih evropskih turističnih gastro vodnikih, nekaj časa smo bili uvrščeni med 12 izbranih gostiln v Sloveniji. Po glasovanju bralcev časnika Mladina smo prejeli največ glasov in s tem dobili priznanje za najbolj priljubljeno gostilno v Sloveniji. Bili smo polfinalisti za najvišje priznanje za inovativne turistične produkte Sejalec 2017 in še bi lahko naštevala.

Ali prihajajo k Vam tudi gostje iz tujine?

Da, teh je zelo veliko. Gostili smo že goste iz Japonske, Amerike in Južnoafriške republike.

Ali menite, da Vaša gostilna s svojim delovanjem prispeva tudi k prepoznavnosti Mute v Sloveniji in drugod?

Vsekakor, z našo aktivnostjo smo ponesli ime Mute v Slovenijo in tudi širše v Evropo ter izven nje, saj smo bili že večkrat v oddaji Na lepše in Dobro jutro in v kar nekaj odmevnih prispevkih na naši in tuji televiziji, redno smo ocenjevani v časopisnih medijih ter aktivni na kulinarčnih festivalih in turističnih sejmih.

Ali Vas obišče tudi veliko domačinov?

Da, tudi domačini so naši redni gostje. Zadnja leta opažam, da se jih v

prednovoletnem času vedno več odloča, da pri nas organizirajo kakšno druženje, na primer družinsko srečanje.

Kaj je Vaše vodilo pri delu?

Da bi bila naša gostilna gostoljubna in da bi se naši gostje pri nas dobro počutili, dobro jedli in odšli nasmejani, zadovoljni ter bi se drugič z veseljem vrnili.

Ali Slovenci zdravo jemo in ali znamo ceniti tradicionalne jedi?

Kljub vsemu opažam, da je to vedno večji trend, to predvsem vidim po naročilih gostov. Danes naročajo več kuhanih in manj predpripravljenih, ocvrtih jedi. Gostje zelo cenijo našo hrano, saj dobivamo surovine iz bližnje okolice, z bližnjih kmetij in ne uporabljamo nobenih dodatkov, kot je recimo vegeta, ali druge pripravljene, konzervirane ali zamrznjene hrane.

Kakšni so Vaši načrti za naprej?

Načrtov je veliko, predvsem peljati to pot naprej in se z gastronomijo uveljaviti na turističnem zemljevidu Slovenije in tudi Evrope.

**Zala SKUTNIK in
Tilen ŠTIFTER, 6. a**

ga. Helena KRESNIK PAŽEK

Revija mladinskih pevskih zborov

V četrtek, 17. 5. 2018, je na Osnovni šoli Muta potekala revija mladinskih pevskih zborov. Sodelovalo je pet zborov, med katerimi je bil tudi naš mladinski pevski zbor pod vodstvom zborovodje Mihe Šrimpfa. V našem zboru prepeva okoli 40 pevk. Od ostalih zborov je bil številčnejši le eden.

Na reviji se vsak predstavi s tremi pesmimi. Prva mora biti pesem slovenskega skladatelja, druga mora biti slovenska ljudska, tretjo pa izbere zborovodja. Me smo zapele Ura teče, teče, Dajte, dajte in This song. Izbor pesmi nam je bil všeč, saj učitelj ve, kaj rade prepevamo in kaj nam je všeč. Vsi zbori smo eno ali dve pesmi zapeli ob spremljavi klavirja, nekateri so peli tudi ob spremljavi tolkal ali akapela. Revijo so spremljali povabljeni gostje, med katerimi so bili ravnateljji sosednjih šol ter seveda nekaj drugih poslušalcev. Nagradili so nas z aplavzom. Pred revijo smo pridno vadile in se redno udeleževale pevskih vaj, ki smo jih imele trikrat na teden.

Pevske zборе je budno spremljala, poslušala in ocenjevala glasbena pedagoginja Anka Jazbec, ki je tudi zborovodkinja otroškega pevskega zbora RTV Slovenija. Za naš zbor je podala zelo dobro oceno, saj nas je predlagala, da se lahko udeležimo regijske revije pevskih zborov.

Lana LADINEK, Ana LESJAK in Nuša TOMAŽ

Ravnateljica Anita AMBROŽ

Mladinski pevski zbor pod vodstvom Mihe ŠRIMPFA

OŠ MUTA – VRTEC

Bricnikovi škratje

Planinska dejavnost v vrtcu poteka celoletno ter skozi igro in raziskovanje sledi zastavljenim ciljem navajanja na zdrav način življenja in razvijanja ter oblikovanja pristnega, spoštljivega in kulturnega odnosa do narave kot posebne vrednote. V naravi se nam tako v vseh letnih časih odpirajo čudovite možnosti gibanja, igranja, doživljanja in raziskovanja. Ob raziskovanju okoliških vzpetin, pohodih z lučkami, spoznavanju domačega kraja pa se enkrat odpravimo tudi na plezanje. Tako smo v zgodnji pomladi preizkušali svojo vzdržljivost in moč na plezalni steni v Radljah. Otroke so pritegnili raznobaroni oprimki na mali in veliki plezalni steni, kjer so se poleg njih lahko preizkusili tudi njihovi starši. Najpogumnejši so priplezali čisto pod vrh. Otroci so uživali, za varno zabavo in veliko mero spodbude pa sta poskrbela inštruktorja plezanja.

Bricnikovi škratje

Vzgojiteljice Olga, Maja in Urška smo z otroki raziskovale naravo, pohajkovala ter iskale »grife«.

Dejavnost mali tehnik in ustvarjalec

V dejavnost je bilo vključenih 8 otrok, starih od 4 do 6 let. Namen in cilj dejavnosti je bil, da se otroci že v predšolskem obdobju srečajo z osnovami tehnike. Spoznavali so različne materiale ter pripomočke za delo in ustvarjanje. Na razpolago so imeli veliko odpadnih materialov, s katerimi so se najprej igrali, jih razorščali, poimenovali, nato pa smo skupaj iskali ideje za ustvarjanje.

Mali tehniki

Anita KLUG

Dejavnost telovadimo skupaj

Gibanje je ena izmed primarnih otrokovih potreb. Z njim otrok odkriva svoje telo, preizkuša, kaj zmore, ter doživlja veselje in ponos ob razvijajočih se sposobnostih in spretnostih. Cilj naše dejavnosti je bil spodbujati otroke h gibalnim dejavnostim, razvijati njihove gibalne sposobnosti in spretnosti ter ob tem doživljati ugodje in veselje. Izbirale smo pestre dejavnosti, s katerimi smo razvijale ravnotežje, moč, hitrost, gibljivost, koordinacijo, natančnost ter vzdržljivost. V dejavnosti smo vnašale FAM (fit aktivne metode dela). Dejavnost se je izvajala vsako prvo sredo v mesecu. Otroci so zelo uživali, se gibali in zabavali, kar se je kazalo z vedno dobrim obiskom. Našemu zadnjemu druženju so se pridružili starši, ki so se razgibali in poigrali skupaj s svojim otrokom.

Telovaditi skupaj je zabavno

Maja JERČIČ, dipl. vzg.

Folklor – interesna dejavnost v našem vrtcu

Folklor s svojimi dejavnostmi, kot sta ples in ljudsko petje, ohranja slovensko ljudsko izročilo. Otroci so se v tem šolskem letu s folkloro srečali prvič. Usvajali so prvine ljudskih rajalnih in gibalnih iger, razvijali ritmični in glasbeni posluš ter spoznavali oblačila folklorne. Ob učenju osnovnih plesnih korakov so spoznali tudi ljudske izštevance in ljudske pesmi.

Folklorna skupina

Vzgojiteljica Petra VOLLMAIER

sta si zelo podobna. Oba imata rada samotarsko življenje. Otroke in nas sta resnično navdušila, zato bomo zagotovo kmalu zopet zavili v gledališče.

Otroci z vzgojiteljicama Petro VOLLMAIER in Urško MIKLAVC

Pojem in igram

Pojem in igram je dejavnost za otroke, željne petja in igranja na instrumente, in poteka enkrat mesečno. Na vsakem srečanju so otroci spoznavali različne instrumente, ki so si jih kasneje tudi sami izdelali iz odpadnega materiala. Veselje do glasbe so razvijali z različnimi didaktičnimi igrami ter eksperimentirali z različnimi načini in sredstvi (telo, gib, material, instrumenti) in njihovimi izraznimi lastnostmi.

Zapeli smo in zaigrali

Tamara HUSIĆ, dipl. vzg.

Pod streho lutkovnega gledališča

V lutkovnem gledališču

Otroci vrtčevske skupine iz Spodnje Mute smo se na deževno sobotno popoldne skupaj s starši, vzgojiteljicama in dijakinjo odpravili v Lutkovno gledališče Maribor, kjer smo si ogledali predstavo Svetlane Makarovič z naslovom Ščeper in Mba. Ščeper – majhna žival, nič večja od ščepa, ki ima vrečo napolnjeno s sanjami – in Mba, ki ni ne črv in ne kačica,

Po koncu službe pride mama po otroka v vrtec. Vrata velikega otroškega igrišča okoli vrtca so odprta, vsi otroci so v peskovniku, vsak s svojim mobilnikom, vzgojiteljica pa poležava na klop'ci. Mama ji reče: »Kako lahko spite, vrata so odprta, vam bodo otroci ušli.« Vzgojiteljica ji odvrne: »Nič ne bodo ušli. Pri nas je wi-fi samo v območju tega peskovnika.«

ŠC SLOVENJ GRADEC – SREDNJA ŠOLA SLOVENJ GRADEC IN MUTA

Ob obletnicah na srednji šoli Slovenj Gradec in Muta

Srednja šola Slovenj Gradec in Muta je pod tem imenom resda mlada šola, stara rosnih šest let. Toda njena zgodba je precej drugačna; leta 2012 so se zaradi upadanja števila otrok in zmanjšanega zanimanja za posamezne poklice ter posledično zaradi finančne krize združile tri šole v Mislinjski in Dravski dolini, vsaka zase z dolgoletno tradicijo: Srednja šola Muta, Srednja ekonomska šola Slovenj Gradec in Srednja gostinsko turistična in lesarska šola Slovenj Gradec. Sedemdeset let srednješolskega izobraževanja na Muti in trideset let izobraževanja lesarskih programov v Slovenj Gradcu – že pred toliko leti se je začela pisati srednješolska zgodba, na katero se s ponosom oziramo vsi zaposleni na današnjem šolskem centru. Bolj ali manj tesno so se z njim srečale že mnoge generacije dijakov, njihovih staršev, prijateljev ... in seveda tudi mnogo učiteljev, ki so dijakom predajali svoje znanje in nemalokrat tudi sebe.

In leta so ustvarila mozaik, ki ob rednem vzgojno-izobraževalnem delu prikazuje tudi kopico novosti, projektov in zanimivih dogodkov in trenutkov, ki jih niti ni moč opisati, so pa odmevni in jih vsakdo nosi v sebi, deli z drugimi...

Pred sedemdesetimi leti je bil narejen velik in napreden korak za izobraževanje v Dravski dolini, v regiji in še posebej na Muti. Ustanovljena je bila srednja šola in prvi dijaki so se vpisali v izobraževalne programe za kovinarske poklice. Začetek z majhnimi koraki, ki je kasneje dobili velik zalet v podpori gospodarstva in okolja. V času, ko so bile srednje šole redke in je takratno gospodarstvo potrebovalo izobražene kadre, se je stkala vez med srednjo šolo in gospodarstvom, ki se je kasneje le še krepila. Več o tem lahko preberete v članku Bogomirja Likarja.

Začetki izobraževanja za lesarje segajo v leto 1987, ko so v jeseni vpisali prvi oddelek za lesarje. Tako kot so se uvajali mnogi izobraževalni programi za različne poklice v srednje šole na Koroškem – zaradi potreb takratne industrije – je bil tudi program za lesarje v Slovenj Gradcu ustanovljen prav s tem namenom. Podjetje Lesna SG je bilo takrat eno izmed večjih podjetij v regiji, ki se je močno razvijalo in v proizvodnjo uvajalo sodobnejšo tehnologijo, zato je potrebovalo izobražene delavce. Od takrat je izobraževanje za lesarske poklice v Slovenj Gradcu pridobivalo vedno večji pomen. Leta 1994 in 1995 je bilo izvedeno tudi usposabljanje za pomožnega tapetnika, in sicer za potrebe takratne tovarne oblažinjene pahištva Nova oprema. V šolskem letu 1999/2000 je bilo uvedeno izobraževanje za dva nova

poklica: tapetnik in lesarski tehnik. Pridobljen je bil torej nov program poklicno-tehniškega izobraževanja za poklic lesarskega tehnika, ki traja 2 leti. Tako se je izobrazila tudi ena generacija tapetnikov in mizarjev po dualnem sistemu izobraževanja. Programi so se vseskozi pri vseh poklicih nekoliko spreminjali. V šolskem letu 2007/08 je bil program obdelovalec lesa spremenjen; izobraževanje se je z 2,5 let skrajšalo na 2 leti. Zadnja sprememba je bila v šolskem letu 2007/08 – pri poklicu mizar. Kot novost se je uvedlo praktično usposabljanje pri delodajalcih – PUD, ki obsega 24 tednov izobraževanja v vseh treh letih. Že naslednje šolsko leto se pri poklicu mizar obeta še ena sprememba, in sicer uvedba vajeništva. Poleg šolske oblike izobraževanja bomo mizarje izobraževali tudi po vajeniškem sistemu, kar pomeni, da se bo praktični del izobraževanja v celoti izvajal pri delodajalcih.

Dobri medsebojni odnosi med dijaki in učitelji ustvarjajo dobro klimo in kulturo šole, so jamstvo za napredek in pripravo naših dijakov na neznan svet, v katerega stopajo, ko zapustijo našo institucijo. Ob tem ne smemo prezreti vidne vloge okolja, predvsem podjetij in drugih institucij, ki dijakom omogočajo opravljanje praktičnega usposabljanja, učiteljem pa nudijo nenehno podporo pri svoji strokovni rasti. Z različnimi dejavnostmi, šolskimi in mednarodnimi projekti ter uspehi na različnih strokovnih srečanjih in tekmovanjih dokazujemo, da je naša pot uspešna; sledimo zastavljeni viziji, izobražujemo kadre na številnih področjih, v naših načrtih pa so tudi novi programi, zanimivi in potrebni za okolje.

**Bernard KRESNIK, univ. dipl. ekon.,
Ravnatelj Srednje šole Slovenj Gradec in Muta**

Nastop Kmečke godbe Pernice

70 let srednjega šolstva na Muti (kratek oris)

Začetki poklicnega izobraževanja na Muti segajo v Kraljevino Jugoslavijo.

V novi socialistični Jugoslaviji je takoj po drugi svetovni vojni, leta 1945, zažvela Obrtno nadaljevalna šola na Sp. Muti v prostorih bivše Dobnikove hiše.

V šolskem letu 1946/47 se je naziv šole spremenil v Strokovna nadaljevalna šola na Muti.

Leta 1947 je bila na Spodnji Muti v Dobnikovi hiši in nasproti ceste v prostorih kasnejše knjižnice ustanovljena Industrijska kovinarska šola (IKŠ) z internatom, obratom prehrane in učno delavnico.

Leta 1951 je bila IKŠ ukinjena, ustanovljena pa je bila Šola za učence raznih strok v gospodarstvu s sedežem v stari osnovni šoli na Muti.

V šolskem letu 1962/63 je bilo vpisanih samo 15 učencev. Naslednje leto vpisa ni bilo več.

Prihod ministrice dr. Maje Makovec Brenčič

Utrinki s prireditve

POKLICNA ŠOLA ZA KMETOVALCE

Leta 1971 je bil na pobudo in materialno podporo bivših štirih koroških občin: Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Dravograd in Radlje ter kmetijskih zadrug in gozdnih gospodarstev Koroške ustanovljen dislociran oddelek Kmetijskega izobraževalnega centra Celje in Poklicne šole za kmetovalce Šentjur z imenom Poklicna šola za kmetovalce na Muti. Leta 1989 je oddelek zaradi slabega vpisa prenehal obstajati.

Skupno je v letih od 1971 do 1989 šolanje končalo 215 kmetič in kmetijcev.

POKLICNA KOVINARSKA ŠOLA

Tovarna Muta se je leta 1971 priključila Gorenju iz Velenja. V hitro razvijajoči se industriji so se kazale vedno večje potrebe po dokvalifikacijah in prekvalifikacijah obstoječega kadra in potrebe po novih kadrih. Tako je bila na zahtevo združenega dela v občini Radlje leta 1972 ustanovljena Poklicna kovinarska šola Muta kot dislocirana enota RŠC Velenje. Največ zaslug pri tem je imel takratni direktor tovarne na Muti, že prej tudi predavatelj v Industrijski kovinarski šoli na Muti, Hrabro Sterdin, inženir strojništva.

KOVINARSKA USMERITEV POSTANE SAMOSTOJNA

Vpis v kovinarsko šolo na Muti za poklice strojni ključavničar, strugar, rezkalec, orodjar in obdelovalec kovin je naraščal iz leta v leto. Višek je dosegel v osemdesetih letih.

Takratni Izvršni svet Občine Radlje je prevzel vse aktivnosti, da je bil podpisan Samoupravni sporazum o ustanovitvi šolskega centra za usmerjeno izobraževanje na Muti. Leta 1983 je bila nova šola zgrajena.

Leto 1988 je gotovo eno pomembnejših let v zgodovini šole, saj je kovinarska usmeritev postala samostojna, kmetijska in tekstilna pa sta ostali dislocirani enoti. Šola se je odslej imenovala Srednja kovinarska šola Muta.

V članku Šola in gospodarstvo z roko v roki, ki je izšel v zborniku ob 50-letnici srednjega šolstva na Muti, je dolgoletni uspešni direktor tovarne Gorenje Muta, že prej imenovani Hrabro Sterdin med drugim zapisal: »Šola je skupaj s tovarno postala središče športnega in kulturnega življenja Mute. Tovarna in šola sta vplivali na hitrejši razvoj kraja, Občine Radlje in tudi koroške regije. Močno je zaživela družbena in individualna stanovanjska gradnja, ki je omogočala, da so šolani ljudje ostajali doma.«

Zaradi gospodarske krize kovinarske stroke v Sloveniji je v začetku devetdesetih let zanimanje za te poklice začelo občutno padati. Leta 1995 in 1996 smo vpisali le en oddelek

obdelovalcev kovin. Leta 1997 vpisa ni bilo, tako da je leta 1998 šolanje zaključila zadnja generacija kovinarjev. Poskusi oživitve kovinarstva so kasneje še bili. Interes podjetij in obrtnikov po kovinarskih kadrih v zgornji Dravski dolini je bil prisoten, vendar premajhen.

V vseh letih od 1972 do 1990 je šolo vodil in ji kasneje ravnateljaval Ervin Kokošinek, od leta 1990 do 1994 Matjaž Štraser in od leta 1994 do 2012 Bogomir Likar. V letih od 1972 do 1998 je kovinarsko šolo na Muti končalo 100 odraslih in 1001 učenec oz. vajenec, skupno od leta 1945 pa okrog 1500 udeležencev; vpisanih jih je bilo približno 10 % več.

TEKSTILNA USMERITEV

Hiter razvoj tekstilno-konfekcijske industrije na Koroškem je narekoval potrebe po ustreznih kadrih. Tako je bil leta 1980 na Muti ustanovljen dislociran oddelek konfekcionarjev, ki je bil v sestavi Šolskega centra za oblačilce in frizerje Maribor. Šola si je leta 1992 izborila samostojnost tudi v tekstilni usmeritvi. Vlada Republike Slovenije je izdala odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda – Srednje šole Muta (SŠ Muta).

Leta 1997 smo imeli na SŠ Muta enajst rednih oddelkov tekstilne usmeritve, natančneje 262 dijakin in 3 dijake.

Zagotovo je bilo prelomno tudi leto 1997. Z argumenti smo uspeli prepričati Ministrstvo za šolstvo, da nam dovoli vpis, prvič v program 5. stopnje zahtevnosti, to je konfekcijski modelar in program 4. stopnje, to je podjetniško poslovanje. V okviru tekstilne usmeritve smo uspešno izvedli številne modne revije, se z lastnimi kolekcijami odlično odrezali na mnogih tekmovanjih in natečajih ter sodelovali z osnovnimi šolami in muzeji po Sloveniji.

Konec devetdesetih let in nadalje je bila kriza vpisa v tekstilne programe v Sloveniji vedno večja. Številne šole so zapirale vrata. Tudi prenovljena programa izdelovalec oblačil in ustvarjalec modnih oblačil ob vse večji krizi slovenske tekstilne industrije nista zaustavila propadanja tekstilnih šol. Od prvotno 16 tekstilnih šol v Sloveniji smo ostale le še šola v Ljubljani, Celju in na Muti. S propadom Preventa je usahnil vpis tudi na Muti. Zadnja generacija je šolanje zaključila leta 2010.

Skupno smo od leta 1997 do 2010 v tekstilne programe od dvoletnih do petletnih vpisali 701 dijaka, vajenca in odraslega, skupno od leta 1980 pa 1272, od katerih jih približno 10 % ni končalo izobraževanja ali pa so se izpisali.

ZIDARJI IN TESARJI

Zaradi pomanjkanja kvalificiranih zidarjev in tesarjev so se koroška gradbena podjetja skupaj s Srednjo šolo Muta odločila, da bodo ustanovila oddelek za kvalificirane zidarje in tesarje.

V šolskem letu 1989/90 smo v program gradbinec za poklica zidar in tesar vpisali 35 fantov. Zaradi možnosti bivanja v internatu so se za vpis odločili tudi posamezniki iz drugih krajev tedanje Jugoslavije. Ustanovljen je bil dislociran oddelek Srednje gradbene šole Kranj, saj se Srednja gradbena šola Maribor z dislociranim oddelkom na Muti ni strinjala. V šolskem letu 1990/91 je bilo vpisanih še 33 učencev, 1992/93 le še 23 (1991/92 vpis v dislociran oddelek ni bil dovoljen). Po razpadu Jugoslavije in krize v Rusiji so številne spremembe vplivale na dogajanje v družbi; vse to se je odražalo tudi na Koroškem. Število zaposlenih se je zmanjšalo, posledično tudi leta 1993 ni bilo vpisa. Leta 1998 smo v oddelek ponovno vpisali 15 zidarjev, tokrat po dualnem sistemu, ki so čez tri leta končali program. V dveh bivših kovinarskih delavnicah na šoli smo usposobili dve zidarski delavnici, žal pa zaradi nezainteresiranosti mladih za zidarski poklic ponovnega vpisa ni bilo. Skupno smo izobrazili 90 zidarjev in tesarjev.

EKONOMSKA USMERITEV

Srednja šola Muta si je prizadevala pridobiti tudi programa frizer in električar, ki ju na Koroškem ni bilo. Zaman. Smo pa leta 1997 dobili triletni program podjetniško poslovanje, poklic poslovni tajnik, kasneje preimenovan v administrator. Kasneje smo si izborili še program (3 + 2) – poslovni tehnik (po treh letih so poslovni tajniki in trgovci nadaljevali še dve leti in postali poslovni tehniki) in program ekonomski tehnik. Vpis je bil nekaj let zelo dober.

V devetdesetih letih 20. stol. in nekaj let 21. stol. je bilo zanimanje mladih za vpis v gimnazije izredno velik. Tako smo si leta 2002 izborili vpis v ekonomsko gimnazijo.

Proti dve leti smo imeli celo omejitev vpisa na 34 dijakov. Pohvalimo se lahko s številnimi uspešno izpeljanimi projektnimi nalogami, med katerimi je bil v ospredju projekt Kolesarske poti v zgornji Dravski dolini. Poleg brošure v slovenskem in nemškem jeziku je bila v obeh jezikih izdelana tudi videokaseta.

Šola je uspešno sodelovala tudi v mednarodnih projektih s šolami v Avstriji (Celovec, Wolfsberg) in Nemčiji.

Od leta 2004 je število učencev, ki so končali osnovno šolanje, izrazito padalo. Posledično smo leta 2004 vpisali še 23 dijakov v ekonomsko gimnazijo, leta 2005 pa le 12. Naslednje leto vpisa ni bilo več.

Padanje števila šoloobveznih otrok in nasičenost v ekonomskih programih v celotni Sloveniji je botrovalo manjšemu zanimanju za vpis v te programe tudi na naši šoli. Počasi so se iztekali in leta 2010 iztekli.

Skupno smo v ekonomske programe vpisali 528 dijakov, v ekonomsko gimnazijo pa 104, od tega se jih je 9 izpisalo ali prepisalo.

PREDŠOLSKA VZGOJA

Zaradi usihanja ekonomskih in tekstilnih programov smo na šoli iskali različne možnosti za nadaljnji obstoj in razvoj šole. Z analizo anket po osnovnih šolah Koroške smo ugotovili, da je med osmo- in devetošolci veliko zanimanja za štiriletni strokovni program predšolska vzgoja, poklic vzgojitelj/-ica predšolskih otrok.

S podpisi učencev in staršev, z izdelanimi strokovnimi podlagami, v katerih smo med drugim dokazovali izpolnjevanje kadrovskih in materialni pogojev, ter pisnimi izjavami vrtcev na Koroškem, da bodo sprejemali dijake na praktično usposabljanje, smo ministrstvo prepričevali o smotrnosti uvedbe programa na Srednji šoli Muta. Kot že v preteklosti, smo bili tudi tedaj deležni nasprotovanja, tokrat predvsem vzgojiteljske šole in gimnazije v Mariboru. Kljub vsemu smo uspeli in leta 2006 v program predšolska vzgoja vpisali 34 dijakov in dijakinj.

Leta 2013 smo v enoletni program prvič uspeli vpisati kandidate za poklicni tečaj predšolske vzgoje. V ta program so se lahko vpisali in se še danes vpisujejo vsi do 26. leta starosti, ki so uspešno končali zaključni letnik gimnazije ali drugi štiriletni strokovni program.

Skupno smo od leta 2006 do 2018 v program predšolska vzgoja vpisali 376 dijakov, od tega se jih je 30 izpisalo ali prepisalo, v poklicni tečaj predšolske vzgoje od leta 2013 do 2018 pa 195 dijakov. Od teh se jih je skoraj polovica vpisala zaradi statusa dijaka, zato smo jih 85 izključili ali pa so se izpisali.

Nekatere aktivnosti dijakov predšolske vzgoje:

- Mirovniški festival v Slovenj Gradcu,
- srečanje ravnateljev in vodij vrtcev ter mentorjev dijakov,
- Vzgojiteljada – tradicionalno srečanje vseh vzgojiteljskih šol Slovenije,
- obisk muzeja igrač in lutkovnega gledališča v Ljubljani in Mariboru,
- sodelovanje z osnovnimi šolami pri izvedbi bralne noči,
- medpredmetno povezovanje: obisk muzeja igrač v Radljah, obisk CUDV Črna, srečanje z avtorico knjige Bela lakasta torbica, Stino Vošner, izdelovanje piščali iz vrbovih vej, obisk Montessori vrtcev, obisk OŠ za otroke s posebnimi

potrebami, izdelovanje lutk v lutkarski delavnici,

- Igraj se z mano v Ljubljani in Radljah,
- Mega malčkova zabava v Dravogradu,
- igrice po vseh koroških vrtcih,
- Erasmus+ praksa v tujini (Malta, Irska, Španija).

SREDNJA ŠOLA POSTANE ŠESTA ENOTA ŠOLSKEGA CENTRA SLOVENJ GRADEC

Nenehno upadanje števila šoloobveznih otrok, kriza izobraževanja za tekstilne in ekonomske poklice in nov način financiranja šolstva na glavo dijaka so ogrožala finančni obstoj šole. Nujno je bilo potrebno poiskati povezovanje z večjim šolskim centrom. Dogovorili smo se s Šolskim centrom Slovenj Gradec. 6. septembra 2007 je po predhodnem elaboratu o združitvi Vlada RS sprejela sklep o združitvi Srednje šole Muta s ŠC Slovenj Gradec.

OKOLJEVARSTVO

Na SŠ Muta smo še naprej iskali možnosti uvedbe novih izobraževalnih programov. V okviru Centra za poklicno izobraževanje RS smo se aktivno vključili v skupino šol za pripravo novega izobraževalnega programa okoljevarstveni tehnik. Ob podpori koroških komunalnih podjetij, gospodarske zbornice in drugih podjetij smo si izborili program in leta 2008 vpisali prvih 28 okoljevarstvenih tehnikov.

Pomembna sooblikovalka programa na državni ravni je bila naša profesorica in doktorica varstva okolja, od vsega začetka do danes tudi vodja programskega učiteljskega zbora, dr. Jana Sterže.

Nekatere aktivnosti

Simbolična posaditev drevesa

Vsaka generacija okoljevarstvenih tehnikov posadi svoje drevo in ga prepusti v negovanje naslednikom. S tem prispevajo k zmanjšanju toplogrednih plinov, predvsem CO₂ v zraku, in k zmanjšanju segrevanja ozračja.

Ozaveščevalni videospoti

Ker je za okoljevarstvenike pomembna tudi ozaveščevalna vloga, si mladi dijaki prizadevajo na humoren način širiti svoja znanja tudi s pripravo videospotov ali komičnih skečev. Nekatere je možno najti tudi na YouTubu.

Praksa v tujini

Dijaki opravljajo praktično usposabljanje v drugem in tretjem letniku pri delodajalcih, vedno več pa se jih preko projekta Erasmus plus odloča tudi za prakso v tujini.

Ureditev vrtov ob šoli

V šolskem letu 2010/11 so dijaki okoljevarstvenega programa

uredili tematske vrtove, za katere skrbijo pod mentorstvom mag. Karmen Ketiš.

Okoljevarstveniki se zavedajo, da nam lahko šolski ekovrt služi kot sodoben učni in vzgojni pripomoček. Srednja šola Slovenj Gradec in Muta, Šolski center Slovenj Gradec, je 7. 3. 2013 prejel znak programa Šolski ekovrtovi, ki ga izvaja Inštitut za trajnostni razvoj.

REORGANIZACIJA ŠC SLOVENJ GRADEC

Nepričakovano in v veliki meri neargumentirano je poleti 2012 Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport obvestilo vodstvo ŠC SG o svojih namerah reorganizacije centra. Vlada RS je 2. avgusta 2012 izdala Odlok o ukinitvi Srednje šole Muta, Ekonomske šole in Srednje gostinske turistične in lesarske šole, o prenehanju mandatov ravnateljev teh šol in združitvi šol v novo šolo Slovenj Gradec in Muta. Za v. d. ravnatelja je bil določen Bernard Kresnik, sedanji ravnatelj. Danes na Muti poučujemo v štiriletnem strokovnem programu predšolska vzgoja in enoletnem strokovnem programu poklicnega tečaja predšolska vzgoja ter štiriletnem strokovnem programu okoljevarstveni tehnik. Skupno število dijakov je 180.

V vseh 70 letih se je v poklicno in srednješolsko izobraževanje na Muti vpisalo 4641 učencev oz. dijakov in vajencev, zaključilo pa jih je po znanih podatkih približno 10 % manj, torej okrog 4200.

Proi in dolgoletni ravnatelj srednje šole na Muti, Ervin Kokošinek, je v zborniku ob 50-letnici šole med drugim zapisal: »Dravska dolina je razmeroma zaprta. Na severu jo zapira hribovje Kobanskega, na jugu pa severni obronki Pohorja. Dolina je prehodna le ob strugi reke Drave. Zaprtost tega sveta ob meji je vplivala tudi na drugačne poti razvoja na gospodarskem, kulturnem in izobraževalnem področju. Skozi številna desetletja so se izoblikovale skupne značilnosti vseh nas, ki vztrajamo na tem lepem koščku Slovenije, te pa so: samoniklost, robotost, nepopustljivost ter klenost, da ne rečem celo grčavost. Tedanje gospodarstvo in poklicno šolstvo je šlo z roko v roki, še več; brez šole ne bi bilo hitrejšega razvoja gospodarstva in obratno. Vse, kar je videti, smo ustvarili kleni, samonikli, grčavi ljudje ob meji. Nič nam ni bilo podarjenega, vse smo si morali izboriti. Ponosni smo na ta del prehojene poti.«

Pred nami so novi izzivi. Pričakujem, tako kot številni bivši in sedanji zaposleni, učenci, vajenci, dijaki, Mučani in drugi soustvarjalci 70-letne zgodovine srednjega šolstva na Muti, da si bo sedanje in bodoče vodstvo ŠC SG še naprej prizadevalo za nadaljnji razvoj srednjega šolstva na Muti.

Bogomir LIKAR, prof.

Pripis: V prispevku manjkajo pomembne vsebine. Več na spletni strani Srednje šole Slovenj Gradec in Muta.

Posaditev drevesa 7. generacije okoljevarstvenih tehnikov

Posadili so PANČIČEVO SMREKO OMORIKO.

Letos je svoje drevo posadila že sedma generacija okoljevarstvenih tehnikov. Prva generacija je posadila gorski javor, ki je danes že mogočno drevo. Potem je sledila lipa, nato oreh, pa spet gorski javor, divja češnja in lansko leto pravi kostanj.

Vsa leta nam kot donator zvesto stoji ob strani Drevesnica Omorika, za kar se ji najlepše zahvaljujemo. Morda zato ni čisto naključje letošnja izbira drevesa. Po kar dolgem premlevanju smo sklenili, da posadimo PRAV POSEBNO DREVO – ZA ZELO POSEBNO GENERACIJO.

Ko smo izbrali drevo, so fantje v en glas potrdili, da je tapravo za njih. Kaj bi se sekirali, če imamo kdaj pa kdaj smolo, saj smreka ima smolo celo življenje, so rekli.

Alenka HELBL, prof.

Predstavitev projekta Gozd – moja prihodnost in priložnost

*»Ustvarjalnost je prostor, kjer ni bil še nihče nikoli. Zapustiti moraš mesto svojega udobja in oditi v divjino svoje intuicije. Kar boš odkril, bo čudovito. To, kar boš odkril, si ti sam.«
(A. Alda)*

V tem šolskem letu smo na temeljih dosedanjih izkušenj začeli oblikovati nov mozaik. Smo na začetku ustvarjanja in ti drobni kamenčki so postavljeni kot okvir za nadaljnje delo; morda bomo kdaj katerega prestavili ali celo zamenjali ...

Projekt Gozd – zelo splošna tematika, že od daleč se vidi vključenost vseh programov. Prav vse funkcije gozda lahko proučimo z našimi programi. Ekonomisti in lesarji lahko analizirajo gospodarsko vlogo gozda, turistični tehniki in program predšolska vzgoja učno vzgojno in socialno vlogo ter okoljevarstveni tehniki ekološko vlogo gozda. Gozdne dobrine – gozdni sadeži in njihov pomen v prehrani pa bi bila domena gostincev. Takšne so bile prve misli, povezave, možnosti, če bi ... Potem smo se odločili, da bomo ... šli v gozd, skozenj ... Naš cilj je najprej povezati šoli na obeh lokacijah, čez gozd – Pohorje in oblikovati gozdno učno pot, ki bi povezovala stavbi ene šole, naše SŠSGM. Predmetna področja so si postavila cilje in jih začela uresničevati.

Lesarji in okoljevarstveniki so popisali drevesa okoli šol na obeh lokacijah in izdelali karto, ki je predstavljena tudi na informativni tabli. Lesarski tehniki so izrisali načrt za stebričke ob drevesih in le-te z napisnimi tablam tudi izdelali.

Turistični tehniki so na karto vrisali dve povezavi – (dolga črtica) poti od SG do Mute ter vrisali glavne naravne in kulturne znamenitosti. Do končnega izdelka, karte v elektronski obliki, sta nam pomagala gospod Samo Vončina in gospa Ljudmila Medved z ZGS. Turistični tehniki so že obstoječo ponudbo dopolnili z zanimivimi predlogi glamping turizma in turističnim kažipotom ob tabli, gostinci pa so skuhalo odlično marmelado iz gozdnih sadežev.

Vzgojitelji predšolskih otrok so uporabili gozd kot kuliso za igro, pripravili igre na sami poti, izdelali piščalke ...

Ekonomski tehniki so raziskali že obstoječe poti in z anketo preverili mnenje koroške javnosti o učnih poteh, o željah samih uporabnikov, samo oglaševanje, izdelali logotip poti... Temo gozda in gozdnih poti sta na uvodnem predavanju za vse vključene dijake predstavila tudi zunanja sodelavca, gospa Ljudmila Medved z Zavoda za gozdove Slovenije

Utrinki s projekta Gozd

Slovenj Gradec in mag. Peter Zajc s Koroške razvojne agencije.

In smo delali ... Ugotavljamo, da smo se v našem projektu dotaknili večine funkcij gozda. Izziv v prihodnje pa vidimo predvsem v smeri raziskovanja gospodarske vloge gozda in v še nadaljnjem razvijanju učne vloge gozda.

S postavitvijo dveh začetkov poti in povezavami smo želeli poudariti, da je naša šola lep in bogat mešan gozd, naši programi skupine dreves v gozdu, vsak posameznik, dijak/-inja, učitelj/-ica, pa drevesa v tem gozdu.

Alenka HELBL, prof.

PO NEVESTO

Ovset ni tak enostavno kup sprajt, ko bi si pa edn mislo. Najprej mrta za to bit nevesta pa ženin, pa veseli ovsetarji tud. Pa en havn gnarja, ha ha. Muzikanti so pa tak al tak tiglavni. Tti pa vse gr držijo, če ne, jih pa ne nucamo zravno. Najprej pridejo po ženina pal pa grejo po nevesto. Tej se šele marjo skazat. Špilat marjo vesevo muziko pa hece trajbat zravn, da ovsetarjem ni dolhcajt.

Pa so prišli po nošo nevesto, no prpeloli so se. Cela rajda avtonov se je ostajova pa lidi vun. Veda muzika auf. Mi pa zaklejeni te eni z nevesto in pričo v bajti, drugi pa zodi za bajto. Tak ko bi se bek poskrili. Zuna predi pa ena boba v dolgem firthu, gumastih rokavicah z eno razšopirjeno metlo, no, pa coto. Je tejk opletava okovo, da je kar proh nesvo ta po svoteh. Pa pojenke je ometava. Nimam jas pojma, ke jih je najdva, pa sena no smetja, ko smo pa jo prejšni den vse kup spucali. Tej je pa ana ustajova tisti folk, ko so h nam prišli. Jim je napovedva, ka tej žvancajo tu okovo nas, a dr nimajo kaj drujga devat dama. Ana se jo nima cajta žjimi bajžat, mre jo tto smetje kup spucat. So ji pa muzikanti le povedli, po ka so sploh prišli, te je še bol delavava. Movo se je vnesva pa pozdravi vsokiga muzikanta ekstra, mu do rako, ha ha, masno rako od kreme, ko jo je meva v toški. Vuni dedi jo niso vedli, da je bva to krema, so mislili, ka za enga vraga jim je napacava gr. So pajtlali rake pa jih brisali. Svoti pa smejoli. Je bil že cajt, da dobijo nevesto z bajte. Pa muzikanti nekakrat kaj borajo, mi v bajti probamo odgovorit, neka prav, ka pa tudi narobe. Odpremo duri pa jim domo proo nevesto za ženina vun. Tak res, da ni bva prava, je bil en ded oblečen v bobo junko gr, na glavi tihl, pa pužo v rakeh, toko za špilarijo. So rekli muzikanti, da ttga še ani ne bi hteli met, če glih niso tk aklišni. Drugi nevesti sta bli moli pužiki, šikano oblečeni, ko nevesta. Ača ženin jujo je bil vesel, jima je dal lepe pušle. A vseeno še ena mre bit neki. No te smo jo pa spustli vun z bajte. Je bva lepa, bela nevesta. Smrk, smrk, še zaj mi solze prtečejo ... Ženin ji je prneso ovsetni pušl za v rakeh držat, tokiga, ko pa dekletoma prej, samo bolj velek je bil. Nevesta pa jimu naštimala na jopič tud pušl.

Muzikanti so zašpilali kejk se je davo govasno. Vuna boba, ko je prej pucava zuna okovo, je pa vriskava, je bva veseva, fajn ovset bo. In je tud bva!

Marija OMULEC

TROBIJO ŽE 40 LET

Rogisti LD Muta

Čas hiti, kar polzi skozi ali mimo našega življenja in dela. Teče 40 let, odkar je naš krajan in lovec Adi Smolar st. predlagal, »zbral nekaj fantov«, smo rekli – ustanovil je skupino lovskih rogistov v LD Muta. Pa to že vemo. Ampak takratna leta niso bila gospodarsko prijazna, ni bilo denarja, niti lovskih rogov ne not. Smo pa imeli neprecenljivo zaklad, še smo poznali pravo lovsko tovarništvo. Naše sosednje lovske družine, celo Lovska zveza Maribor, so priskočili na pomoč. Tega tudi ob jubileju ne smemo prezreti. Le starejši še pomnijo, kako smo iskali lovske rogove, celo »prešvercali« smo katerega čez mejo. Bili so precej drugačni, trdi časi. Adijevi fantje so delali, vadili, se učili. Že v letu 1978 so se predstavili v Mariboru, skoraj posebnost časa, vsekakor pa posebnost na Koroškem območju. Že čez leto dni, leta 1979 so tvorno sodelovali v takratnem programu »Sreča v zelenju in cvetju« in še na srečanju lovske kulture v Vipavi. Tudi doma smo se trudili, postali del domače vsestranske kulture. Tudi te naše bogate na Muti!

Rogisti so ponesli ime lovske družine in Mute čez vso Slovenijo, se odpravili, posebej k rojakom v zamejsko Koroško, šli so v Italijo pa še kam. Fantje – lovci so prihajali in, takšno kot je življenje, tudi odhajali. Adi in tudi kasnejši dirigenti so bili neuničljivi. In kako so se trudili! Ni res; manj poučeni še danes menijo, da smo poniknili; bili so vzponi in padci, a lovski rogovci tu nikoli niso utihnili. Je le treba vedeti, fantje prihajajo dobesedno z vseh naših vrhov, pa so pogosti

prihodi na vaje še dodatni napor ob lovske dejavnosti. Danes smo vabljeni na mnoge kulturne prireditve, popestrimo naša srečanja, rogovci zadonijo ob slovesih naših tovarišev, ne pozabimo osebnih praznikov, posebej prijetnih porok, ki jim poizkušamo dodati nepozabno drobtinico med najlepše spomine. Kakorkoli že, naši lovski rogisti vedo, da so odgovorni, najbolj pred ljudmi in člani lovske tovaršije, da zaigrajo čimbolj kvalitetno raven te povsem svojevrstne prijetne glasbe. Veliko so naredili ti naši lovski muzikanti. Iztrgali so pozabi to našo prastaro kulturo. Vemo, da si jo je kasneje prisvojila najvišja gospoda, ampak tu smo si bili enaki oziroma je bil lovec – rogist boljši!

Kristijan VALTL

BITI ČLAN KMEČKE GODBE PERNICE (OB 115. OBLETNICI DELOVANJA)

»Iz glasbe prihaja čar, ob katerem se morajo upokojiti vse skrbi in bolečine srca«

(William Shakespeare).

Kot članica Kmečke godbe Pernice lahko z lahkoto potrdim besede slavnega dramatika in pesnika Shakespeara, saj nam – ko se ob petkih zvečer po napornem tednu srečamo na vajah, vzamemo v roke inštrumente in zaigramo takšne in drugačne melodije – vsaj za tisti dve uri poniknejo vse skrbi in težave.

O naši skupnosti je bilo v preteklosti povedanih že veliko izjemnih besed, vendar naš jubilej s 115 leti delovanja pove, da smo izjemni, da smo kleni, da smo trmasti in najpomembnejše – da neizmerno ljubimo glasbo, predvsem slovensko glasbo. Nadvse spoštujemo ter cenimo kulturno izročilo naših prednikov in jo ponosno prenašamo na nove, prihodnje rodove. V prvi vrsti izvajamo slovenske polke in valčke, vendar naš repertoar zajema veliko več kot to. Dirigent Sandi venomer skrbi za razgibanost zorsti, tako da naše mape vsebujejo notne zapise od nežnih balad pa vse do uspešnih filmskih soundtrackov.

Kmečka godba Pernice

Društvo sestavljajo člani različnih (starostnih) generacij, od rosnih osnovnošolcev in vse do tistih, ki jim jesen življenja že trka na srce. Kljub generacijskim razlikam pa smo povezani v homogeno skupnost, ki jo družita veselje in ljubezen do glasbe, do kulture, do ustvarjanja, medsebojnega druženja in ohranjanja kulturnega izročila naših prednikov.

Veliko in odgovorno nalogo pri vsem tem ima naš dirigent Sandi Pungartnik, ki nas strokovno vodi, vzpodbuja in žene naprej. Težko si je predstavljati, koliko napora je vložena

v vodenje takšnega orkestra, koliko železne volje mora imeti človek, da je temu kos.

Pridejo trenutki, ko imaš občutek, da si na tleh, da ne bo šlo več naprej, a se nato vedno najde nova energija, nova pot, nova luč. Tudi mi, člani godbe, moramo večkrat stisniti zobe, pogoltniti kakšno grenko slino in premagati jezo, saj se zavedamo, da rezultati ne pridejo sami od sebe in s toleranco, ampak je potrebna strokovna kritika, strokovni nadzor, potrebna je redna udeležba na vajah in veliko znanja. Predvsem pa se zavedamo, da je potrebno vaditi, se poslušati in določene detajle piliti in piliti.

Posebej dragoceni pa so nam tisti trenutki, ko dosežemo zahtevano raven, ko smo pohvaljeni ter tako dobimo energijo za naprej. Seveda pa cenimo tudi vsako kritiko in jo jemljemo kot zelo resno učiteljico. Kakorkoli, vsak izmed nas se trudi po svojih močeh, vsak si želi prispevati košček sebe in svojega talenta v celoto, ki nas povezuje.

Naj poudarim tudi to, da smo kot posamezniki zelo aktivni tudi na mnogih drugih področjih. Naša življenja so vse prej kot monotona in brezdelna. Ogromno časa zavzame delo na kmetiji, službe, občolske dejavnosti. Vse več nas je tudi študentov, ki imamo še pozno v večere predavanja in obveznosti na fakultetah, spet drugi igrajo v ansamblih ali pa pojejo v zborih, ki prav tako zahtevajo še in še prostega časa.

Na žalost nas čas preveč omejuje in hkrati preganja in zato ob petkih težko pridemo vsi godbeniki na vaje, da bi izvedli popolno melodijo. A nam kljub temu res dobro uspeva. In ravno to dejstvo nas pripelje do končnega sklepa, da smo res kot nek mozaik močno talentiranih in poslušnih godbenikov.

Zame je neprecenljivo biti del takšne skupnosti, ponosna sem na vse, kar smo že dosegli, na naše ime, na poreklo, na naš jubilej, na odgovorne ljudi v ekipi, posebej pa sem ponosna na to, da sem del nečesa tako pomembnega, kot je glasbena kultura mojega naroda.

Prepričana sem, da smo sposobni ohraniti to, že krepko čez stoletje začrtano, pot ter jo prenašati naprej na mlajše rodove. V godbi je veliko izkušenih glasbenikov, veliko ljudi dobre volje in vedno več tudi takšnih, ki imajo kvalitetno glasbeno podlago, zato o tem sploh ne dvomim.

Na koncu naj izkoristim priložnost, da zadnje besede

namenim zahvali. Sandi, v prvi vrsti naj gre le-ta vam. V imenu godbe naj povem, da Vas zelo spoštujemo in smo ponosni, da ste naš »leader«. Izjemni ste, da nas vodite po še tako zahtevnih poteh in venomer spodbujate. Menim, da vsako leto zaradi Vas prestopimo kakšno stopničko višje, kar se tiče kvalitete izvajanja, če pa nam že kdaj kaj spodleti, pa na koncu šteje naša trdna volja in goreča želja po napredku ter moralni zmagi.

Hvala tudi vsem sogodbenikom, saj zaradi vaše dobre volje in pozitivne vedno dobro začnemo vikend. In na koncu seveda hvala vsem poslušalcem, gledalcem, predvsem sponzorjem, ki nas budno spremljate, podpirate in omogočate, da rastemo.

Biti glasbenik je dar, je znanje, ki ga ne premore vsakdo, zato ga spoštujemo in negujemo ter ponosno predstavljamo širom sveta.

Katja VERHNJAK

DRUŠTVO PIHALNI ORKESTER MUTA

S pihalnim orkestrom smo si v letošnjem letu zadali cilj, da se udeležimo tekmovanja slovenskih godb. V okviru priprav na tekmovanje smo se odzvali povabilu Pihalnega orkestra železarjev Ravne, da skupaj izvedemo predtekmovalni koncert. Koncert je potekal v nedeljo, 6. maja, v Športni dvorani pri OŠ Prežihovega Voranca.

Nato smo v nedeljo, 13. maja, samostojno organizirali promenadni koncert pri Mitnici, kjer smo se predstavili tudi s tekmovalnimi skladbami. Kljub temu da nam je na začetku zagodlo slabo vreme, smo koncert uspešno izpeljali do konca. Hvala vsem, ki ste nas prišli poslušat.

Končno smo se v soboto, 19. maja, udeležili 38. tekmovanja slovenskih godb na 3. težavnostni stopnji. Tekmovanje je potekalo na Jesenicah v dvorani Gledališča Toneta Čufarja. Pod vodstvom našega dirigenta prof. Mihe Šrimpfa smo si s skladbami Radi igramo, Indiana Jones Selection in Winds on fire priigrali zlato plaketo s posebno pohvalo. Z odličnim rezultatom 92,87 % smo napredovali v 2. težavnostno stopnjo.

Tekmovanje v Jesenicah

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem našim članom za ves trud in čas, ki so ga vložili v vse redne in dodatne vaje ter nastope. Hkrati pa gre seveda posebna zahvala našemu dirigentu Mihi Šrimpfu, ki nas je s potrpežljivostjo, vztrajnostjo in strokovnostjo pripeljal do najboljšega možnega rezultata.

Miranda VAJS

Koncert na Ravnah

ČASTNI OBČAN OBČINE MUTA

Peter Krajnc

Delo in življenje gospoda Petra Krajnc je pustilo velik pečat v razvoju podjetij v občini, še posebej v nekdanjem podjetju Hypos, d. o. o., in nekdanji Tovarni Muta, kjer je deloval na različnih vodilnih ter vodstvenih mestih. Bil je aktiven tudi na političnem področju kot predsednik Krajevne skupnosti Muta in predsednik skupščine nekdanje Občine Radlje ob Dravi.

Pred 15 leti je na prošnjo godbenikov prevzel mesto predsednika društva Kmečka godba Pernice. S svojim znanjem in izkušnjami je godbenikom zagotovil prostore, v katerih lahko sedaj nemoteno in pridno vadijo za nastope, kar potrjujejo s svojimi številnimi dosežki ter priznanji. Poleg izredne motiviranosti za delo pri godbi je gospod Peter Krajnc tudi soustanovitelj in aktivni član Pohodnega društva na Pernicah.

Gospod Krajnc daje neizbrisen pečat vsebini in nadgradnji vzdrževanja Doma krajanov na Pernicah. Presežek njegovega kulturnega udejstvovanja je organizacija tradicionalnih Jožefovih koncertov, ki dajejo kraju svoj pečat. Odlikujejo ga angažiranost, avtoriteta in organizacijske sposobnosti, saj na koncerte privabi tudi več kot 1000 poslušalcev ter ljubiteljev narodnozabavne glasbe.

ZLATI GRB OBČINE MUTA

Kristijan Skutnik

Gospod Kristijan Skutnik je kot lastnik in uspešen podjetnik Pekarne Sezam ter marketa in dnevnega bara na Gortini poznan skoraj vsakemu prebivalcu na Muti ter v širši okolici, za kar mu je Občina Muta že v letu 2005 podelila bronasti grb Občine Muta, leta 2013 pa še srebrni grb Občine Muta.

Gospod Skutnik kljub svojim zavidljivim letom že več kot 20 let aktivno vodi podjetje, ki se ukvarja s peko kruha in raznega peciva ter živilsko prodajo in gostinskimi uslugami. Je izredno karizmatična oseba, ki s svojimi konstruktivnimi dejanji in dobronamernostjo veliko prispeva k razvoju kraja s številnimi donacijami, tako v denarni kot tudi materialni obliki. V vsakem trenutku je pripravljen sodelovati pri realizaciji marsikaterih projektov, med katerimi gre zlasti omeniti ureditev kolesarske poti na Gortini in pomoč pri nastajanju novega zaokroženega stanovanjskega območja v zahodnem delu naselja Gortina. Gospod Skutnik je tudi aktiven udeleženec in soorganizator vseh večjih občinskih prireditev.

BRONASTI GRB OBČINE MUTA

Ernest Preglav

Gospod Ernest Preglav kljub svoji skromnosti pušča velik pečat v delovanju občine. Je eden izmed najaktivnejših in zaslužnih članov Planinskega društva Bricnik, kjer pomaga tudi pri izdaji glasila *Odmev*. Prav tako kot član uredniškega odbora občinskega glasila *Mučan* pripomore k osveženosti občanov in deluje v javno dobro. Dolga leta se je profesionalno ukvarjal s fotografijo, v katero še vedno ujame prekrasne trenutke lokalnih znamenitosti in lepote. Za svoje aktivnosti je že leta 1997 prejel pisno priznanje Občine Muta.

PISNO PRIZNANJE ŽUPANA OBČINE MUTA Adolf Struc nepremičnine, d. o. o.

Podjetje je bilo ustanovljeno leta 2015. Od same ustanovitve podjetja so se razrešile in se še vedno razrešujejo številne neurejene zemljiškopravne zadeve, kakor tudi neurejena etažna lastnina stavb, ki so jih v preteklosti družbe pravne prednice podjetja prenašale izvenknjižno in nekonstistentno na nove lastnike. V številnih postopkih je udeležena tudi Občina Muta, tako da se zadeve razrešujejo v vsestransko korist. Odprtost in dobronamenost ter pozitivni pristop k reševanju zapletene problematike upravljanja nepremičnin so ključ za uspešno zaključene postopke ureditve zemljiškopravnih zadev, pri katerih gre posebej izpostaviti ureditev lastništva kategoriziranih občinskih javnih cest, ureditev etažne lastnine večstanovanjskih objektov na Spodnji Muti.

PISNO PRIZNANJE OBČINE MUTA Izletniška kmetija Matij

Kmetija Matij, ki obsega približno 20 hektarjev kmetijskih zemljišč, leži na Sv. Primožu nad Muto in ima čudovit razgled na Muto ter njeno okolico. Že dolga leta se poleg osnovne kmetijske dejavnosti ukvarjajo tudi s turizmom. S svojim trdim delom so uredili krasen ambient, kjer sprejemajo goste po naročilu. Nosilka dopolnilne turistične dejavnosti na tej kmetiji je gospa Viktorija Breznik, ki že vrsto let skrbi za turistično ponudbo in s tem za razvoj te dejavnosti v občini. Izletniška kmetija Matij s tem tudi znatno prispeva k turistični promociji občine.

GRB ZA POSEBNE PRILOŽNOSTI

Podjetje Orodja Erhart, podjetje za proizvodnjo, trgovino, razvojne, komercialne in finančne storitve, d. o. o.

Podjetje Orodja Erhart, d. o. o., je bilo ustanovljeno leta 1993 in z letošnjim letom izpolnjuje četrto stoletja uspešnega delovanja. Podjetje načrtuje in proizvaja orodja za industrijske stroje.

Začeli so v manjši delavnici na Gortini, ki pa je že po nekaj letih delovanja postala premajhna, zato se je dograjevala in širila. Z leti je dobila videz prave proizvodne hale. Uspešen razvoj podjetja in konkurenčnost sta zahtevala, da podjetje naredi še odločnejši korak pri širitvi proizvodnje. V letu 2015 je podjetje v Industrijski coni Muta postavilo popolnoma novo proizvodno halo s poslovnimi prostori, ki se lahko primerja z mnogimi proizvodnimi obrati v svetu in je zagotovo ponos občine. Podjetje je v večjem delu naravnano na izvoz. Svoje izdelke prodaja po Evropi in tudi na ameriški trg.

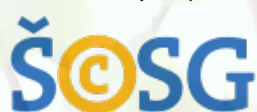
GRB ZA POSEBNE PRILOŽNOSTI

Šolski center Slovenj Gradec – Srednja šola Muta – Slovenj Gradec

Šolski center Slovenj Gradec – Srednja šola Slovenj Gradec in Muta beleži 70-letnico srednješolskega izobraževanja na Muti in 30 let izobraževanja lesarskih programov v Slovenj Gradcu. Srednja šola Slovenj Gradec in Muta je še mlada, šteje šele šest let, ko so se zaradi upadanja števila otrok in zmanjšanja zanimanja za posamezne poklice združile tri šole v Mislinjski in Dravski dolini: Srednja šola Muta, Srednja ekonomska šola Slovenj Gradec ter Srednja gostinska, turistična in lesarska šola Slovenj Gradec.

Na Muti so se pred 70 leti prvi dijaki začeli izobraževati za kovinarske poklice. Programi so se z leti spreminjali, med drugim so v preteklosti izobraževali še kmetijce, gradbince, šivilje in poslovne sekretarje, v zadnjem desetletju pa okoljevarstvene tehnike in vzgojitelje predšolskih otrok.

Začetki izobraževanja za lesarje pa segajo v leto 1987, ko so v Slovenj Gradcu vpisali prvi oddelek za lesarje, ki so bili takrat zelo iskani, zdaj so ponovno in bodo tudi v prihodnosti.

Šolski center Slovenj Gradec

GRB ZA POSEBNE PRILOŽNOSTI

KUD Muta – literarna skupina Utrip Zgornje Drave

Ustanovljena je bila leta 1998 kot območna literarna skupina LIKUS-a, kluba upokojencev iz Maribora. Po treh letih skupnega delovanja so se člani iz zgornje Dravske doline naveličali dolge vožnje v štajersko prestolnico, sestali so se na Spodnji Muti in ustanovili novo skupino UTRIP ZGORNJE DRAVE. Z letom 2004 so postali samostojna skupina, sekcija KUD-a Muta. Uspešno delovanje jih je pripeljalo do 20-letnice, jubileja, ki ga praznujejo letos in so ga slovesno obeležili s samostojno prireditvijo 21. marca v OŠ Muta. Ob tem lepem dogodku je nastal tudi njihov novi zbornik *Odprte dlani*, poleg ostalih osmih, ki so jih izdali doslej.

Poleg pisanja za svoje zbornike se udeležujejo tudi razpisov in natečajev. S svojimi predstavitvami so dejavni po vsej Dravski dolini in izven nekdanjih meja.

GRB ZA POSEBNE PRILOŽNOSTI

Rogisti Lovske družine Muta

Rogisti LD Muta so pod vodstvom Adija Smolarja starejšega in Mihe Repnika začeli leta 1978. Po nekaj letih uspešnega delovanja je skupina razpadla. Začeli so znova, menjavali so se umetniški vodje in tudi člani. Z velikim srcem in voljo so nadaljevali po stečini, ki so jo začeli njihovi predhodniki. Veliko nastopajo po Sloveniji, v sosednji Avstriji, Hrvaški in Italiji, na lovskih obletnicah, kinoloških prireditvah, na srečanju lovske kulture na Koroškem. Redno se udeležujejo mednarodnih srečanj pevskih zborov in rogistov, okroglih obletnic lovskih tovarišev in tudi žalostnih sprevodov, kjer s prelepimi žametnimi zvoki lovskih rogov pospremito lovca v večna lovišča. V letošnjem letu obeležujejo svojo 40-letnico delovanja, zato jim občina ob tej priložnosti podeljuje grb za posebne priložnosti.

70 IN 80 LET NAŠIH ČLANIC

Lepo je govoriti o visokih obletnicah, še lepše jih je doživeti in tudi primerno proslaviti.

Ob 20. obletnici literarne skupine Utrip Zgornje Drave je bilo že dovolj povedanega, zato bi rajen napisal par stavkov o naših dveh članicah, ki sta si v aprilu na ramenah naložili sedmi in osmi križ. Slavica Dravčbaher prihaja z Gortine, kjer je preživela tudi svoje otroštvo. Življenjska pot jo je popeljala v našo prestolnico in jo na jesen življenja vrnila v rodni kraj. Življenjske izkušnje so v njej prebudile mnoga čustva, ki jih s svojo melodično izpovedjo izliva na papir. Vsekakor je dolgoletna članica naše literarne skupine, ki jo s svojim humorjem tako lepo popestri. Kljub vsem lepim in manj lepim dogodkom, ki so jo spremljali na življenjski poti, je letos na svoja pleča naložila »sedmi križ«

Marija Mrakič z Mute je članica Utripa od samega začetka in soustanoviteljica. Njeno pesniško ustvarjanje je vredno branja, saj vsebuje veliko humornih del – na hudomušen način zna predstaviti zanimive dogodke in ljudi. Seveda pa življenje ni vedno samo rožnato in temu primerne so tudi njene določene stvaritve. Ampak ni moj namen raziskovati njen življenjepis, želim le povedati, da je tudi ona dočakala zelo lep jubilej, osemdeset let.

Skupinska slika literarne skupine Utrip Zg. Drave

Zato bi vama obema rada še enkrat čestitala in vama zaželela še veliko dobre volje in lepih stihov, ki naj ne obmirujejo v vajinih možganih, ampak jih položita na papir in z njimi razveseljujeta bralce. Naj vama zdravstvene težave ne izbrišejo tistega hudomušnega nasmeha z obraza, s katerim nas razveseljujeta.

Bernarda JERIČ

OTVORITVENA VOŽNJA V VAČE

Leta 2012 je med navdušenci dvokolesnikov iz našega kraja nastala ideja o ustanovitvi motorističnega kluba in še isto leto se je moto klub tudi rodil. Moto klub Muta tako sedaj aktivno deluje že šesto leto zapored. V klubu vsako leto organiziramo otvoritveno in zaključno vožnjo, vsaj enkrat letno pa se udeležimo moto blagoslova motorjev in praktičnega izobraževanja varne vožnje na Relaxovem poligonu v Dravogradu.

Kot vsako leto smo se tudi letos po blagoslovu motorjev udeležili skupne otvoritvene vožnje. Tokrat smo si za cilj izbrali geometrično središče Slovenije na Vačah pri Litiji. Ker so v mesecu aprilu jutra še precej sveža, smo z motorji startali izpred Mitnice ob 10.30. Za pot do cilja smo si izbrali relacijo Velenje–Prebold–Trbovlje–Litija–Vače, nazaj pa pot preko Trojan, kjer smo imeli postanek in kosilo. Otvoritvene vožnje, ob kateri nas je spremljalo lepo vreme, se je udeležilo osem motoristov in dve motoristki kot sopotnici. Skupni čas vožnje s kratkimi postanki in kosilom je trajal pet ur. Ker je pri motoristih že skoraj pravilo, da spoznavamo nove kraje

in iščemo nove poti, smo tudi letos v svojo zbirko dodali nov kraj – geometrično točko Slovenije, ki je večina motoristov našega kluba do zdaj še ni obiskala.

Moto klub Muta – postanek v Vačah

Matej MAURIČ

ŽUPNIJA MUTA

Oratorijski dan

10. MAREC: ORATORIJSKI DAN

V soboto, 10. marca, se je približno 75 veroučencev in nekaj predšolskih otrok udeležilo ORATORIJSKEGA DNE z naslovom »OVČKA, KJE SI?« Preko pesmi, igre, molitve, delavnic in katehez so se skupaj z animatorji pripravljali in iskali pravo bistvo velikonočnih praznikov. Pristno veselje in razigranost, ki sta glavni značilnosti oratorijskih druženj, vedno znova pritegneta otroke, pa tudi odrasle, ki nas radi pridejo pogledat ali pa nas spremljajo kar z bližnjih blokovskih oken.

Dominika VERHNJAK

Srečanje za starejše

16. MAREC: SREČANJE ZA STAREJŠE

V petek, 16. marca 2018, smo sodelavci ŽK Muta in Trbonje z župnikom g. Markom Drevenškom pripravili že tradicionalno srečanje za starejše, bolnike in invalide z Mute in Trbonj. Na srečanje vabimo vse, starejše od 80 let, ki jih z voščilnico obiščemo na domu in jim zaželimo lepe praznike. Poleg njih povabimo še mlajše bolnike in invalide, ki običajno ne morejo k maši in poskrbimo tudi za prevoz.

Srečanje se je začelo ob 10. uri z mašo v farni cerkvi sv. Marjete na Muti. Pred mašo je bil križev pot in možnost za spoved, med mašo pa bolniško maziljenje. Na koncu je sledila skupinska fotografija in druženje v župnijskem domu ob postni pogostitvi.

V župnijskem domu je udeležence nagovoril župan občine Muta, g. Mirko Vošner, za kar smo mu iskreno hvaležni.

Lojzka GERHOLD

Križev pot

30. MAREC: KRIŽEV POT »V ŽIVO«

Že tretje leto je otroški pevski zbor Marjetica na veliki petek v cerkvi uprizoril KRIŽEV POT. Sodelovalo je 15 deklic, ki so v vlogi Pilata, vojakov, Simona, Veronike in žena zelo doživeto spremljale oz. sodelovale na poti Jezusovega trpljenja. Vlogo Jezusa je tudi letos zelo tenkočutno odigrala Žana Lorenci.

Dominika VERHNJAK

21. APRIL: SV. BIRMA NA MUTI

Sv. birma na Muti

20. MAJ: 1. SV. OBHAJILO NA MUTI

Sv. obhajilo na Muti

Marko DREVENŠEK

»Z RACMANOM NA IZLET«

»Z RACmanom na izlet« je projekt Rotaract kluba Slovenj Gradec (RAC SG), Društva za trajnostni razvoj Muta (DTR Muta) in območnih Karitas. Ideja in želja nas organizatorjev je bila, da čim več otrok iz družin v stiski odpeljemo na izlet, ki jim bo za vedno ostal v lepem spominu.

Tako smo se v soboto, 19. maja 2018, zgodaj zjutraj odpravili na izlet v Ljubljano. Že ob 7. uri zjutraj je bil avtobus poln otrok in njihovih staršev s celotne Koroške, tako iz Dravske, Mežiške kot Mislinjske doline, še zlasti pa poln smeha, dobre volje in navdušenega pričakovanja nad dnem. Skupaj nas je bilo kar šestinpetdeset.

Program smo začeli z obiskom Hiše eksperimentov, ki je vedno zanimiva in interaktivna izkušnja. In tako je bilo tudi tokrat. Preizkusili smo vse. Od ležanja na postelji iz žebeljev, do eksperimentov v zvezi z držanjem ravnotežja, potovanja zvoka, optičnih prevar, do praktične razlage eksponentne funkcije in še in še. Na koncu so animatorji pripravili še polurno posebno dogodivščino na temo plinologije. Animatorka je otrokom demonstrirala vrsto poskusov v zvezi s plini ter jim tako na enostaven,

Skupinska slika v centru WOOP

razumljiv in praktičen način razložila osnovne zakonitosti kemije in fizike plinov. S pomočjo majhne plastične posodice, vode in šumeče tablete smo izdelali raketo, s pomočjo tekočega dušika smo zamrznili banana do te mere, da smo z njo lahko zabili žebelj v leseno desko. Vrhunec je sledil čisto na koncu, ko je animatorka z uporabo helija oziroma tako imenovanega smejalnega plina s svojim smešnim glasom v smeh spravila prav vse.

Pred odhodom v ljubljanski živalski vrt smo se ustavili v McDonald'su, kjer smo dobili vsak svoj Happy Meal, takoj zatem pa smo že pričeli z dvournim vodenim ogledom živalskega vrta. Večina otrok si je živalski vrt ogledala prvič, zato je bilo to za njih prav posebno doživetje. Del vodenega

ogleda je bil namenjen tudi bližnjemu spoznavanju živali. Otroci so lahko pobožali in se dotaknili močerada, grlice, madagaskarskega ježa, kraljevega pitona in kanadskega goža. Tistih nekaj »ta pogumnih« si je dalo kačo tudi okoli vratu, premagalo strah in ostalim pokazalo svoj pogum.

Skupinska slika pred živalskim vrtom

Ves čas izleta so nas otroci spraševali, kdaj gremo na trampoline, kdaj gremo v WOOP, koliko časa še manjka. Na podlagi teh izjav sodeč mislim, da je za večino otrok obisk največjega trampolinskega parka v Sloveniji (WOOP) predstavljalo del izleta, ki so ga najbolj nestravno pričakovali. In po obisku živalskega vrta je končno nastopil ta trenutek. V WOOP-u so nas pričakali člani slovenski javnosti dobro poznane akrobatske skupine Dunking Devils, ki so nas kot animatorji spremljali pri uporabi različnih trampolinov.

Skupaj z Dunking Devilsi smo se najprej ogreli, razgibali telo in prisluhnili njihovim napotkom za varno uporabo trampolinov. Naslednjih šestdeset minut pa smo navdušeno skakali na nešteti trampolinih, izvajali salte, se igrali med dvema ognjema na trampolinih, skakali v jamo, polno pen, preizkušali občutke prostega pada in še in še. Ura v trampolinskem parku je minila kot bi mignil, a našega obiska WOOP-a še ni bilo povsem konec. Dunking Devilsi so v profesionalnem delu trampolinskega parka samo za nas pripravili kratek šov, kjer so pokazali vse svoje znanje in mojstrstvo pri zabijanju, izvojanju salt in drugih vragolij. Svoj šov so zaključili na prav poseben način, in sicer smo se vsi postavili med koš in trampoline, nakar je eden izmed Dunking Devilsov s pomočjo trampolina močno skočil v zrak in poletel preko celotne skupine in zabil koš. Naredili smo še skupinsko fotografijo, nato pa je prišel trenutek, ko smo se morali posloviti in počasi odpraviti proti Koroški. Otroci so bili nad Dunking Devilsi in trampolini v WOOP-u tako navdušeni, da smo jih komaj prepričali, da se moramo zares posloviti.

Organizacija takšnega izleta je bila za vse nas tako finančni kot organizacijski zalogaj, a nam ga je s skupnimi močmi uspelo uspešno izpeljati. Dokaz za to so navdušenje in veselje otrok, iskrene zahvale staršev in mnogo lepih trenutkov, ki

smo jih tekom dneva skupaj doživeli.

Posebna zahvala gre območnim organizacijam Karitasa, ki so nam pomagale najti družine v stiski. Zahvaljujem se go. Berti Proje (Karitas Muta), go. Sabini Praper (Karitas Vuzenica), go. Ani Rutnik (Karitas Slovenj Gradec) in go. Tereziji Vivot (Karitas Prevalje) za pomoč pri izbiri in kontaktiranju družin ter odlično sodelovanje.

Največja zahvala pa gre nedvomno vsem donatorjem in podpornikom projekta »Z RACmanom na izlet«, brez katerih bi bilo projekt nemogoče izpeljati. Za izkazano podporo in pomoč se v imenu organizatorjev in udeležencev izleta prav vsem najlepše zahvaljujem.

Show akrobatske skupine Dunking Devils

Matej VOŠNER,
predsednik RAC SG in DTR Muta

KOROŠKO DRUŠTVO SONČEK

Na Koroškem so se družine z otroki s cerebralno paralizo v društvo povezale leta 1986 s pomočjo bolnišnice Slovenj Gradec in pediatra dr. Milana Špegla. Pobudnik za ustanovitev je bil gospod Milan Breznik in postal prvi predsednik društva. Takrat je bilo koroško društvo tretje v Sloveniji, danes jih imamo 18 in spadamo pod Zvezo Sonček s sedežem v Ljubljani, ki je bila ustanovljena leta 1983. Od samega začetka delovanja so člani ves čas skrbeli za medijsko podobo društva in obveščali ljudi in okolico z informativno dejavnostjo. Skrbeli so za rekreacijo in izobraževanje ter druženje v smislu boljšega informiranja, lažjega premagovanja težav, organizirali terapevtske kolonije in seveda sklepali medsebojna prijateljstva.

Na tak način so že leta 1989 začeli razmišljati, da bi pridobili prostore za invalidske delavnice. Spomladi leta 1991 je prišlo do podpisa najemne pogodbe z občino Slovenj Gradec, ki je stavbo predala. Ime Ivančica so si izbrali po vzornici našega društva dr. Ivančici Planinc iz Zagreba, ki je kljub cerebralni paralizi dosegla več kot večina zdravih ljudi.

Kljub težavam, ki so jih imeli leta 1991 in 1992 zaradi slovenske vojne, so uspeli nadaljevati z delom in leta 1994 je Center Ivančica Slovenj Gradec zaživel. Projekt je posebej podprla Zveza Sonček, Mestna občina Slovenj Gradec, Velenje ter ostale občine Koroške, preko 100 podjetij, zasebnikov in kmetov. Za dokončanje objekta je bilo potrebno izbrati najmanj 6 milijonov SIT. Takratni predsednik Stanislav Šegula in njegova žena Marija sta akcijo uspešno izpeljala s pomočjo pisma IVANČICA BO ZACVETELA – kot prošnja za finančno pomoč.

Od takrat naprej se v center starejši člani društva vsakodnevno pripeljejo z organiziranim prevozom, izdelujejo različne izdelke – kot so voščilnice, izdelki iz tkanin, gline, lesa, razni spominki ... – za Zvezo Sonček, ki so namenjeni za prodajo. Izdelki so narejeni ročno ter z ogromno vložene truda. Trenutno vsakodnevno v Ivančico prihaja deset članov društva.

Korošci pa smo lahko zelo ponosni, da imamo od leta 2003 v Dravogradu bivalno skupnost ob reki Dravi z imenom Sončna Hiša. V tej hiši starejši člani prebivajo, tukaj so doma. Akcijo za gradnjo te hiše je prav tako izpeljal takratni predsednik društva Stanislav Šegula skupaj z ženo Marijo, s katero sta s pomočjo pisem RADI BI DOMOV in TUKAJ SMO DOMA uspela prepričati donatorje za finančno pomoč. Danes je v društvo včlanjenih 53 družin, ki imajo otroka

ali odraslega s posebnimi potrebami z različnimi motnjami v razvoju. Razkropljeni smo od Žalca do Maribora ter po celotni Koroški. Sedež društva je v Ivančici, kjer se srečujemo ob različnih aktivnostih, ki jih ni malo. Spremembe v šolstvu so prinesle, da so v izobraževalne ustanove vključili otroke z drugačnostjo. Ves čas se ob pomoči Zveze Sonček izobražujemo in k temu povabimo še vzgojitelje, učitelje, svetovalne delavce v vrtcih, šolah, spremljevalce otrok, starše, skratka vse zainteresirane. Skupaj premagujemo ovire šolstva in se hkrati učimo. Vsako leto organiziramo 10-dnevno družinsko zdravstveno obnovitveno rehabilitacijo v Radencih, kjer imajo invalidni člani vsakodnevno individualno fizioterapijo.

Čez dan je vsem na voljo kopanje v bazenu, saj termalna voda blagodejno vpliva na zdravje nas vseh. Vsakodnevno se izvajajo ustvarjalne delavnice, v katere ves čas vključujemo sorojence, poskrbimo za večerna druženja z raznimi veselimi dogodki in se imamo lepo. Na športno-rekreativnih srečanjih se radi poveselemo ter izmenjavamo medsebojne izkušnje, tudi kaj potarnamo. Že kar nekaj let imajo člani možnost kopanja v termah po sprotne dogovoru. Radi se z avtobusom ter kombijem, ki je prilagojen invalidnim osebam, odpeljemo na strokovno ekskurzijo, če le imamo dovolj denarja, da si jo lahko privoščimo. Na ustvarjalnih delavnicah med letom otroci skupaj s starši izdelujemo izdelke. Namen delavnic je druženje in ob tem ustvarjanje. Izdelke ob koncu leta ponujamo obiskovalcem v trgovskih centrih po Koroški. S prispevki, ki jih dobimo, lahko invalidnim članom omogočimo tedensko fizioterapijo, ki jo izvajamo ob sobotah v bivalni skupnosti v Dravogradu. Leto zaključimo z božično-novoletno prireditvijo. Invalidne člane ter mlajše sorojence razveselimo z božičnim darilom, ki jim ga razdeli Božiček.

Kljub temu da nam v današnjem času donatorji in posamezniki niso več toliko naklonjeni kot v preteklosti, se v društvu trudimo, da imamo čim več aktivnosti, druženj, saj smo spoznali, da se imamo skupaj lepo in zmoremo več kljub oviram, ki nam jih je naložilo življenje. Radi živimo, se veselimo ter se ne predamo.

Koroško društvo Sonček
Petra PAPOTNIK,
predsednica

10 ODPLESANIH SMARAGDNIH LET

Ples je govorica telesa, ki se izraža skozi ritem glasbe in lahko predstavlja stil človekovega življenja. Z vsakim gibom pa se v človekovi duši ustvarja zadovoljstvo.

Plesna pravljica se je začela leta 2007, ko smo se udeležile prvih vaj orientalskega plesa v telovadnici na Muti. Vaje je vodila plesalka Edita Čerče iz Maribora, ki je postala naš umetniški vodja. Takrat še neznanke nas je združila ljubezen do plesa in povezala v prijateljstvo. Poimenovala smo se Skupina orientalskega plesa Smaragdne oči Vuzenica-Muta.

Leta 2013 smo postale sekcija KUD Muta in KD Vuzenica. Pridno smo obiskovale vaje ter iz leta v leto nadgrajevale svoje plesno znanje. Vsako leto v marcu smo sodelovale na prireditvi ob dnevu žena v Rušah, v juniju pa na zaključni prireditvi vseh plesnih skupin s Koroške in Štajerske, ki jih je vodila Edita. Iz leta v leto smo bile povabljeni na različne prireditve na območju Koroške in Štajerske. Zelo odmevna je bila prireditev gRAJSKE dame, ki je potekala vso poletje na dvoriščih različnih gradov na Štajerskem. Z gRAJSKIMI damami smo nastopale tudi na Festivalu Lent v Mariboru.

Z veseljem smo hodile na nastope, saj smo se tam srečevale s plesalkami iz drugih skupin in spletla so se prijateljstva. Skupaj smo se podajale na izobraževalno-družabne izlete na Dunaj, kjer smo se udeležile plesnih delavnic pri orientalski plesalki Dalili iz Maroka in si ogledale tudi kakšno plesno predstavo. Tako nas je ljubezen do tega plesa popeljala tudi v Istanbul v Turčijo, kjer smo bile deležne pravega orientalskega doživetja. Vsako leto smo v času Vuzeniških dnevov organizirale plesno prireditev, kjer smo gostile tudi druge orientalske plesne skupine. Zelo vesele smo bile povabila v Sarajevo, kjer smo nastopale na prireditvi Poetski doček nove 2014. godine v Bosanskem kulturnem centru. Bila je zelo zanimiva in čudovita izkušnja, saj smo si ogledale tudi mesto in se okrepčale z bosanskimi »čevapi«. Z literati smo sodelovale tudi na domačih tleh. Z literarno skupino Utrip Zgornje Drave smo leta 2014 organizirali prireditev Ujemi misel 3 pri Mitnici na Muti. V okviru občinskega praznika na Muti vsako leto nastopamo na nedeljski prireditvi, kjer se predstavijo društva. Ko so bili gostje Čuki, smo z njimi zaplesale kavbojski ples na njihovo pesem Kavbojci in indijanci.

Leta 2015 smo začele sodelovati z umetniško vodjo Tatjano Sušek iz Plesnega kluba Harmonija in razširile svoje plesno znanje. Poleg orientalskega plesa sedaj plešemo tudi kavbojski ples, flamenko, ruski ciganski ples in charleston. S pestro paleto znanja drugih plesov se lahko udeležujemo

na več različnih prireditvah. Tako vsako leto nastopamo na decembrskih prazničnih prireditvah na prostem, na pustovanjih v različnih občinah, na prireditvah raznih društev, na plesnih produkcijah PK Harmonija, dobrodelnih prireditvah, Plesnem odru Koroške in drugih prireditvah na Muti in v okoliških občinah.

Letos v marcu smo v avli OŠ Muta organizirale prireditev Plesni spektakel ob 10. obletnici plesne skupine Smaragdne oči Vuzenica-Muta. Na prireditvi smo se predstavile z vsemi vrstmi plesov, ki smo se jih do sedaj naučile. Predstavile so se tudi posamezne plesalke iz skupine s svojimi solo točkami. Kot goste smo povabile plesno skupino Silk Dance Company iz Maribora in KUD Pitone ZOO iz Vuzenice. Predstava je prikazala lepo paleto različnih vrst plesa in je bila prava paša za oči. Da pa niso bile potešene samo oči, smo po predstavi vse obiskovalce povabile na pogostitev. Skupaj smo prisluhnili vtisom iz predstave, z nekaterimi bivšimi soplesalkami pa obujali spomine.

Gostovanje plesne skupine Smaragdne oči v tujini

Ravnokar smo se vrnile iz plesne revije v Zagrebu, polne vtisov in novih izkušenj. S plesom bomo nadaljevale, ker se tako najsvobodneje izražamo. Ti, bralec, (dodala vejici) pa vabljen, da nas obiščeš na naših nastopih in doživiš čarobnost plesa skozi svoje oči.

Tanja ŽIGART

OB PRVEM SVETOVNEM DNEVU ČEBEL

Letošnjega 20. maja smo prvič obeležili svetovni dan čebel, za kar si je Slovenija v mednarodni skupnosti prizadevala vrsto let. Članice organizacije združenih narodov (OZN) so 20. decembra 2017 na zasedanju generalne skupščine OZN v New Yorku končno prepoznale pomen čebel za obstoj človeštva, saj so soglasno potrdile predlog Slovenije za razglasitev 20. maja za svetovni dan čebel.

Znano je, da je oprraševanje najpomembnejše poslanstvo čebel. Vsaka tretja žlica hrane, ki jo zaužijemo, naj bi bila odvisna od čebel. Trgovska veriga Whole Foods Market iz Teksasa je leta 2013 naredila zanimiv poizkus, ko so iz trgovskih polic odstranili vse izdelke, ki so odvisni od opráševanja čebel. Potrošniki so nato z grozo ugotovili, da so police v trgovinah ostale praktično povsem prazne.

V Sloveniji smo lahko veseli, da spadamo med države z največ čebelarji na sto tisoč prebivalcev na svetu, a kljub temu tudi na področju pridelave medu nismo samozadostni. Slovenski čebelarji pa smo nedvomno ponosni na našo avtohtono pasmo čebel, kranjsko sivko ali kranjico (lat. *Apis mellifera carnica*), ki je za italijansko čebelo druga najbolj razširjena pasma na svetu. Kranjska sivka je med čebelarji znana po svoji umirjenosti, dobri medonosnosti in hitrosti spomladanskega razvoja.

Vendar se bomo morali za ohranitev kranjske sivke v prihodnje vsi skupaj zelo potruditi, saj na našo območje že vdirajo druge pasme čebel. Gre predvsem za trote italijanske čebele, ki oprášujejo naše matice, te pa nato zalegajo čebele z rumenimi obročki. Pri tem gre za križanje dveh vrst, kar lahko na dolgi rok uniči kranjsko sivko na našem območju. Čebelarska zveza Slovenije in država sta v zvezi s tem uvedli zelo pozitiven ukrep, ko se financira zamenjava tistih matic v čebeljih družinah, ki so jih oprášili troti križanci. S tem se poskuša zmanjševati vpliv tujih čebeljih vrst in zlasti skrbeti za čistost naše kranjske sivke.

Ob svetovnem dnevu čebel si želim, da bi se vsi zavedali pomena čebel pri opráševanju in tudi pomembnega poslanstva, ki ga opravljamo čebelarji. Posebna skrb za čebele in njihovo zdravljenje sta žal postali nujni praktisi za uspešno prezimitev čebel, zato dela in truda čebelarjev pri ohranjanju čebel ne gre prezreti. Skupna dolžnost vseh nas pa je, da skrbimo za naravo in ohranimo čebele, od katerih smo živiljenjsko odvisni. Zato sadimo medonosne rastline, spodbujajmo zmanjšanje uporabe čebelam nevarnih pesticidov in kupujemo slovenski med domačih čebelarjev. Naj medi!

Matej VOŠNER,
podpredsednik Čebelarskega društva Vuzenica-Muta

V medu je več kot tisoč različnih sestavin, v belem (kristalnem, trsnem) sladkorju pa je le saharoza

V zadnjem času se veliko piše in govori o medu v primerjavi z belim sladkorjem. Eden najbolj poklicanih, da pojasni razliko med obema, je **prim. Peter Kapš, dr. med.** Gospod Kapš je upokojeni zdravnik, specialist, ki je služboval v zdravstvenem domu v Novem mestu, Splošni bolnišnici Novo mesto, Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani, dodatno se je izobraževal tudi na Inštitutu za pljučne bolezni na Golniku, na kardiološki kliniki v Zagrebu in Nemčiji. Napisal je več kot sto strokovnih člankov, večkrat je sodeloval kot soavtor knjig, napisal je 20 samostojnih knjig, med njimi *Med in zdravje*, *Bolezni dihal in čebelji pridelki*, *Zdravljenje s čebeljimi pridelki (apiterapija)*, *Čokolada kot*

hrana in zdravilo, *Hrana in rak*, *Mleko za zdravje*, *Vino in zdravje* itd. V nadaljevanju vam posredujemo njegov članek z naslovom

V medu je več kot tisoč različnih sestavin, v belem (kristalnem, trsnem) sladkorju, pa je le saharoza

prim. Peter KAPŠ, dr. med.

SLADKOR, s kemijskim imenom saharoza, je naravno sladilo iz skupine ogljikovih hidratov. Surovi oz. rjavi sladkor, ki je vmesni produkt ekstrakcije saharoze iz sladkornega trsa, vsebuje do 99,5 % saharoze v suhi snovi. Rafinirani oz. beli sladkor vsebuje več kot 99,5 % saharoze v suhi snovi.

MED je gosto tekoče ali kristalizirano živilo, ki so ga proizvedle čebele. Nastane iz cvetličnega nektarja ali drugih izločkov živih rastlinskih delov ali pa iz različnih vrst mane, to je izločkov žuželk, ki so na živih delih rastlin. Osnovno snov prinašajo čebele v panj, ga obdelajo, mu dodajo izločke svojih žlez, ga zgostijo in nato shranjujejo v pokritih celicah satja.

RAZLIKA med belim (kristalnim) sladkorjem in medom je več kot očitna. V belem sladkorju je le disaharid saharoza, ki se razkroji v dva monosaharida, glukozo in fruktozo, pa nič drugega. Tudi v medu so sladkorji, vendar v njem najdemo še več kot tisoč snovi, torej skoraj vse, kar vsebuje in potrebuje človeško telo, zato ima med posebne lastnosti, ne le sladkost. Glavne sestavine medu so: sladkorji, encimi, mineralne snovi, hormoni, protibakterijske snovi, kisline, dišavne snovi, vitamini, aminske kisline, flavonoidi in morebiti še kaj, pa še ni raziskano.

Tisočletja je bil med edino sladilo. V tretjem stoletju našega štetja so se Indijci naučili zgoščati sok sladkornega trsa in tako je med dobil tekmeča v sladkorju. Kot sladilo je med skoraj izgubil svojo vlogo in jo prepustil sladkorju. Vendar so raziskovalci pozneje spoznali, da sladkor poleg trsnega oziroma pesnega sladkorja ne vsebuje ničesar. V medu pa je delež trsnega ali pesnega sladkorja majhen, ker sta v njem glavna grozdni in sadni sladkor. Poleg sladkorjev pa so v medu našli še veliko drugih (več kot tisoč), za človeka zelo koristnih sestavin.

Med vsebuje predvsem enostavne sladkorje (monosaharide), zlasti fruktozo in glukozo, pa tudi disaharide, kot sta trsni in pesni sladkor (saharoza), in le v majhnih količinah polisaharide. V medu je običajno največ (od 33 do 42 %) fruktoze, nekaj manj (od 27 do 36 %) glukozе ter malo (od 1 do 4 %) saharoze. Razmerje teh sladkorjev je v medu zelo različno, odvisno od sorte medu in učinkovitosti encimov (invertaze, saharaze), ki pridejo v med delno z medicino, v glavnem pa iz čebeljih žlez.

Čebela v mednem želodčku prinese v panj približno 50 mg nektarja ali mane. Nato s posebnimi gibi iztisne nektar ali mano iz mednega želodčka na konec svojega rilčka, s čimer zmanjša vsebnost vode v nabranem sladkem soku. Rečemo

lahko, da čebele v panju obdelajo nabrani nektar ali mano, čemur dodajo izločke nekaterih svojih žlez in med zgostijo. Čebele skladiščijo med v celicah satja, ki jih zaprejo z vosčenimi pokrovi, s čimer preprečijo, da bi med vezal vodo iz zraka. Potem sledi proces zorenja, v katerem se vsebnost vode še zmanjša, zaradi delovanja encimov pa se spremeni tudi sestava različnih vrst sladkorja.

V medu je več fruktoze kot glukozе. Tudi v nektarju so količine sladkorjev različne. Fruktoza težje kristalizira kot glukozа. V kristaliziranem medu so kristali glukozе obdani s tekočo fruktozo. Le-ta je slajša od glukozе.

Čebelji pridelki so živila, prehranska dopolnila in naravna zdravila. Zaradi zelo bogate sestave čebeljih proizvodov pa lahko včasih z njimi tudi preprečimo nastanek bolezni. Čebelji pridelki (med, cvetni prah, propolis, matični mleček, vosek, čebelji strup) vplivajo na zdravje na številne načine. Predvsem delujejo ugodno na človeško telo, zlasti pozitivno na dvoig imunosti in zdravja nasploh. S čebeljimi pridelki ne zdravimo osnovne bolezni, ampak z njimi pomagamo pri zdravljenju.

Zavedati se moramo, da pri sladkanju tekočin (čaja, kave ...) z belim (kristalnim) sladkorjem dobimo le občutek sladkosti, ugodja, medtem ko z uporabo medu dobimo tudi druge vrste sladkorjev, zlasti sadnega (fruktoze), poleg tega pa dobimo še vrsto drugih, za telo zelo koristnih snovi.

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE

NEKAJ DEJSTEV O ZDRAVJU V OBČINI

ZDRAVSTVENO STANJE IN UMRLJIVOST

- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 17,6 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 14,4 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil višji od slovenskega povprečja, za sladkorno bolezen blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 3,9 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 2,1.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 7,4 na 1000, v Sloveniji pa 6,2.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 31 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 20.
- Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva
- Telesni fitness otrok je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 2,5 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,6.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Odzivnost v Programu Svit – presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 63,9 %, v Sloveniji pa 64,3 %.
- Presejanost v Programu Zora – presejanju za raka materničnega vratu je bila 76,9 %, v Sloveniji pa 71,8 %.

NEENAKOSTI V ZDRAVJU

Neenakosti v zdravju so posledica številnih dejavnikov. Na nekatere ne moremo vplivati, na druge, predvsem socialno-ekonomske, pa z družbenega vidika lahko vplivamo. Da bi lahko ustrezno ukrepali, je potrebno neenakosti v zdravju najprej sistematično prepoznati.

Razlike v zdravju med državami so velike

Stanje na področju neenakosti v zdravju opazujemo v posamezni državi ter v primerjavi z drugimi članicami EU. Za leto 2014 smo ugotovili, da se Slovenija glede na določene izbrane kazalnike zdravja v večini primerov uvršča v sredino držav članic EU. Boljši od povprečja EU smo npr. pri umrljivosti dojenčkov, slabši od povprečja pa smo npr. pri umrljivosti zaradi samomora.

Neenakosti v zdravju zaradi socialno-ekonomskega položaja osebe

V Sloveniji so neenakosti v zdravju glede na stopnjo izobrazbe prisotne pri večini kazalnikov, ki jih spremljamo. Slabše zdravje in nižjo pričakovano življenjsko dobo imajo ljudje z nizko izobrazbo, pomembno vlogo pa ima tudi spol. Tako npr. moški z visoko izobrazbo pri 30. letu lahko pričakujejo približno enako let življenja kot enako stare ženske z osnovno ali nižjo izobrazbo. Vendar bo nizko izobraženi tridesetletnik, tako moški kot ženska, preživel manj zdravih let življenja brez večje oviranosti kot visoko izobraženi. Neenakosti v zdravju se kažejo v vseh obdobjih človekovega življenja in so pogosto stalne, saj se že izhodiščno slabši položaj ohranja in potencira skozi vse življenje.

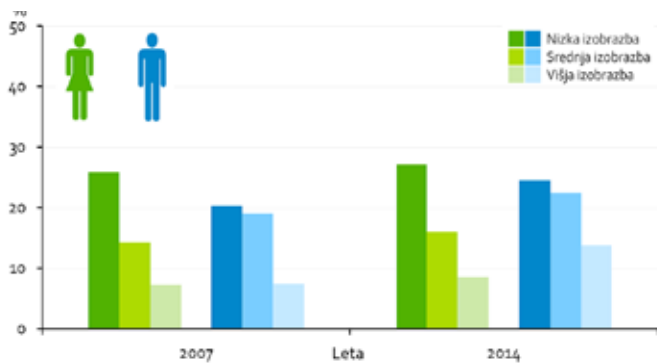
Tako na primer »šolo za starše« redkeje obiščejo nosečnice z nizko izobrazbo. Med materami, ki so rodile nedonošenčke, je bilo več takih z nizko izobrazbo. Mladostniki, ki so ocenili, da živijo v družini z nizkim blagostanjem, pogosteje kadijo in uživajo alkohol, slabše ocenjujejo svoje zdravje, zadovoljstvo z življenjem in telesno težo ter so pogosteje žrtve trpinčenja. Tudi zdravje odraslih in vedenjski slog se jasno razlikujeta glede na doseženo stopnjo izobrazbe. Osebe z nizko izobrazbo so pogosteje prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj, kot sta depresija in anksioznost (upoštevane so vse osebe, ki so v določenem letu (2014) prejele vsaj en recept za anksiolitik ali antidepresiv), prav tako pogosteje slabše ocenjujejo svoje zdravje. Med nizko izobraženimi je več debelih, manj telesno aktivnih in pogosteje kadijo. Več se jih zdravi zaradi zvišanega krvnega tlaka ter so pogosteje hospitalizirani zaradi srčne kapi.

Kriza in neenakosti

Gospodarska kriza vpliva na številne segmente družbe. Vendar njeni vplivi ne prizadenejo vseh enako – nekaterih sploh ne, pri nekaterih okrevanje traja zelo dolgo, pri drugih pa se morda razmere celo izboljšajo. Glede na številne socialno-ekonomske spremembe v času krize pričakujemo povečanje vrzeli med bolj in manj privilegiranimi skupinami prebivalcev. Opazovane neenakosti v zdravju v Sloveniji kažejo, da posledice gospodarske krize niso bistveno poslabšale zdravja in povečale neenakosti. Pri tem pa ostajamo previdni, saj se večina vplivov na zdravje lahko pokaže šele v daljšem obdobju.

Stopnja samomorov, ki se je po izkušnjah nekaterih drugih držav v času krize povečala, se pri nizko izobraženih v primerjavi z visoko izobraženimi v Sloveniji v opazovanem

Odstotek debelih (ITM C 30) glede na spol in izobrazbo, Slovenija; primerjava med letoma 2007 in 2014.

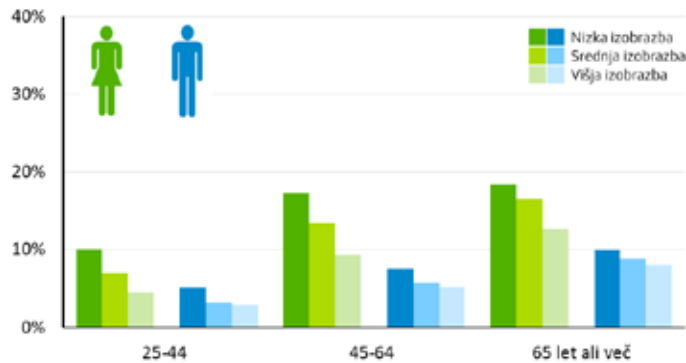
obdobju ni spremenila. Neenakost v umrljivosti zaradi nenamernih poškodb ter umrljivosti zaradi padcev pri starejših sta se v času krize celo zmanjšali. Finančna dostopnost javnega zdravstvenega sistema se v obdobju krize ni poslabšala. Z vidika potrošnje za zdravje, ki se plačuje za samoplačniške storitve, pa so se razlike med revnejšimi in bolj premožnimi gospodinjstvi v zadnjih petnajstih letih v Sloveniji močno povečale.

Brezposelni so največja, a ne edina ranljiva skupina v času krize

Število brezposelnih se je v času zadnje gospodarske krize močno povečalo. Zdravje in koriščenje zdravstvenih storitev sta bila pri brezposelnih slabša kakor pri zaposlenih.

Obvladovanje neenakosti v zdravju

Oblikovanje in izvajanje ukrepov, ki prispevajo k zmanjševanju neenakosti, je pomembna naloga javnega zdravja, ki sega do ukrepov v lokalnih skupnostih. Spodbujanje uživanja sadja in zelenjave v šolah se je pokazalo kot najbolj učinkovito pri učencih z nižjim socialnim položajem. Izbira ustreznih pristopov in sporočil, ki dosežejo tudi nižje izobražene, je ključna pri spodbujanju lastne skrbi za zdravje in udeležbe v preventivnih in presejalnih programih. V prepoznavi in tudi obravnavi ranljivih skupin se je pomembno povezovati s številnimi deležniki tako na državni kot lokalni ravni. Občutljivost za neenakosti mora biti prisotna v vseh sektorjih in segmentih družbe. Socialno šibkejšim je potrebno omogočiti, da izkoristijo vse svoje potencialne, zato so pomembna predvsem vlaganja v otroke in mladino. Hkrati pa je potrebno pri vsakem ukrepu za izboljšanje vedenjskega sloga, zdravja, zgodnje odkrivanje in zdravljenje bolezni vgraditi pristope, ki bodo zmanjševali, ne pa povečevali neenakosti.

Delež oseb, ki jim je bil izdan vsaj en recept za antidepresivo po spolu, starosti in izobrazbi, Slovenija, 2015.

SKRB ZA USTNO ZDRAVJE

Ustno zdravje je pomemben in neločljivo del splošnega zdravja in v veliki meri vpliva na kvaliteto življenja. Medsebojna povezanost ustnega in splošnega zdravja je dokazana predvsem na področju bolezni srca in žilja, zapletov med nosečnostjo in tudi metabolnih bolezni. Najpomembnejši bolezni ustne votline sta karies in parodontalna bolezen, ki sta predvsem posledica nezadostne skrbi za ustno zdravje.

Primerna skrb za ustno zdravje vključuje:

- umivanje zob z zobnimi pastami s predpisano koncentracijo fluoridov vsaj dvakrat dnevno,
- uporabo pripomočkov, kot sta zobna nitka ali medzobna krtačka za čiščenje medzobnih prostorov,
- zdrav način prehranjevanja, izogibanje vmesnim prigrizkom med glavnimi obroki in za žejo pitje predvsem vode,
- nekajenje in neuživanje alkoholnih pijač,
- preventivni pregled pri zobozdravniku vsaj enkrat letno,
- primerne navade skušamo z lastnimi vzgledi in promocijo privzgojiti tudi otrokom.

Lastna skrb predstavlja najpomembnejšo determinanto ohranjanja in krepitev ustnega zdravja. Skrb za ustno zdravje lahko ocenjujemo le posredno na podlagi anketnih podatkov. Zanj primerno – z umivanjem zob vsaj dvakrat dnevno in vsaj enkrat letnim obiskom pri zobozdravniku skrbi le 47 % prebivalcev med 25. in 74. letom, delež pa je višji med ženskami kot med moškimi. Delež oseb z nezadostno ustno higieno in hkrati nezadostnimi obiski pri zobozdravniku znaša 13 % in je višji med moškimi kakor med ženskami.

Skrb za ustno zdravje je pomemben del zdravega življenjskega sloga. S primerno skrbjo poleg ohranjanja in krepitev ustnega zdravja vplivamo tudi na naše splošno zdravje in kvaliteto življenja, kar naj predstavlja še dodatno vzpodbudo pri vsakodnevnih skrbih za ustno zdravje. Pri oblikovanju ustreznih navad pri otrocih imajo najpomembnejšo vlogo starši, pomemben prispevek pa prinaša tudi promocija skrbi

za ustno zdravje v vzgojnih in izobraževalnih ustanovah. Navade, pridobljene v otroštvu, je namreč lažje ohraniti v kasnejših obdobjih življenja.

Dostopnost preventivnega zobozdravstvenega varstva, posebej v otroškem obdobju, prinaša rezultate, ki se ob zmanjšanju oskrbe hitro poslabšajo.

Podatke za vse slovenske občine, dodatne grafične prikaze in definicije kazalnikov najdete na spletni strani <http://obcine.nijz.si>. Več podatkov o zdravju pa lahko najdete na spletni strani <https://podatki.nijz.si>.

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

PRISPEVKI OBČANOV V SPOMIN

*Odšla sta tja,
kjer ni ne sonca, ne dežja.
Odšla sta tja, od koder ni nazaj poti,
le tam tako se sladko spi,
tam v večnosti!*

V letošnjem aprilu in maju mineva 20 in 25 let, odkar sta se poslovila moja starša Ludvik in Antonija Germ z Gortine.

Dva pomladna meseca v letu. Meseca topline, polna cvetja, zelenja in jutranje mehke dneva. Polna ptičjega petja ob rojevanju novega jutra in tudi polna solza.

Tudi vama je ptičji zbor prepeval svojo budnico in klical dan k novemu prebujenju.

Le da vidva tega nista slišala, niso vaju prebudile pesmi ptic in ne jok vajinih otrok in vnukov.

Tema je legla na vajine oči, zatemnila vajin pogled in vaju zazibala v večne sanje. Pokrila je vajini telesi in božja roka je pobožala vse krvaveče rane in jim za vedno odvzela bolečino. Čeprav je nastala tema, sta hodila po poti blaženosti in svetlobe in sedaj že tako dolgo uživata zasluženi mir in spokoj.

Vsem vam pa, ki postojite ob njunem poslednjem hramu, jima prižgete luč ali se ju le spomnite, prisrčna hvala.

Bernarda JERIC

CELOSTNA PROMETNA STRATEGIJA OBČINE MUTA

Celostna prometna strategija (CPS) Občine Muta je bila v četrtek, 24. maja 2018, predstavljena na 25. redni seji Občinskega sveta Občine Muta, kjer je občinski svet obravnaval ter odločal o njeni končni sprejetosti.

S končnim sprejetjem dokumenta na Občinskem svetu Občine Muta je tako nastopilo obdobje, ko se bodo v občini zastavljene dolgoročni cilji in oblikovani operativni in strateški ukrepi s področja prometa pričeli postopno izvajati v realnem okolju.

Panoramski pogled na Muto

S sprejetjem celostne prometne strategije se je občina zavezala k uresničevanju zastavljenih ciljev in k izvedbi ukrepov, s katerimi bo možno v celotni občini zagotoviti ključne pogoje za povečanje deleža opravljenih potovanj na do okolja prijazen, zdrav in aktiven način.

Priprava celostne prometne strategije je temeljila na sodobnem konceptu načrtovanja, ki zajema celovito obravnavanje vseh zorsti prometa ter njihovo prepletanje in povezovanje z družbenim okoljem. Sodobno razmišljanje, ki se odmika od dosedanje prakse, temelji na tradicionalnem načrtovanju gradnje infrastrukturnih objektov, ki povečujejo zmogljivosti cest in parkirišč, ter se bliža v smeri celostnega načrtovanja prometa s poudarkom na izboljšanju pogojev za hojo, kolesarjenje in uporabo storitev javnega potniškega prometa. Urejanje prometa je torej po meri ljudi s ciljem zagotavljanja učinkovite in enakopravne dostopnosti za

vse ter izboljšanja kvalitete bivanja. Celostna prometna strategija je v ospredje obravnave postavila ljudi in kakovost bivanja, saj sta promet in mobilnost definirana kot orodji za doseganje zastavljenih ciljev.

Akcijski načrt – osrednji element celostne prometne strategije

Akcijski načrt predstavlja ogrodje celostne prometne strategije, saj podaja podroben opis ukrepov za posamezni strateški steber.

Strateški stebri in oblikovani ukrepi

Ukrepi so bili definirani na podlagi zastavljenega izziva občine, oblikovane vizije razvoja prometa v prihodnosti in definiranih ciljev. Poleg seznama ukrepov zajema akcijski načrt še predviden strošek izvedbe posameznega ukrepa, nivo zahtevnosti, razdelitev odgovornosti ter časovni plan izvedbe. Skupaj je v akcijskem načrtu zbranih 50 ukrepov, razdeljenih po posameznem strateškem stebru, s katerimi se bo v naslednjih petih letih v občini načrtoval promet po meri in potrebah občank in občanov.

1. STRATEŠKI STEBER: Trajnostno načrtovanje prometa v občini

- Priprava uravnoteženega proračuna za dolgoročno izvajanje aktivnosti s področja trajnostne in zelene mobilnosti.
- Revizija celostne prometne strategije leta 2020 in prenova leta 2023.
- Aktivno vključevanje v vseevropsko iniciativo Evropski teden mobilnosti ter aktivno vključevanje v EU-projekte na temo trajnostne, aktivne in zelene mobilnosti (pomembno z vidika sofinanciranja ukrepov).
- Izdelava načrta trajnostne mobilnosti in načrta varnih šolskih poti za Osnovno šolo Muta.
- Postavitev električne polnilne postaje za hitro polnjenje različnih električnih prevoznih sredstev (za osebna vozila, avtodome, kolesa ...)

2. STRATEŠKI STEBER: Izboljšana ponudba javnega potniškega prometa

- Pilotna uvedba sistema »prevoz na poziv«.

- Izgradnja avtobusnega postajališča in obračališča na Zgornji Muti.
- Ureditev »šolskih« avtobusnih postajališč na nivoju celotne občine za namene zagotavljanja varnejšega prihoda otrok v šolo in iz nje.
- Nadgradnja javnega potniškega prometa v povezavi s hitro železniško povezavo Dunaj–Gradec–Celovec.
- Dvig splošne podobe javnega potniškega prometa preko promocijskih in izobraževalnih aktivnosti.

3. STRATEŠKI STEBER: *Privlačno, učinkovito in atraktivno kolesarjenje*

- Izgradnja dvosmerne kolesarske povezave med avtobusnim postajališčem na Gortini in križiščem pri Supermarketu Tuš na Muti (po trasi Dravske kolesarske poti).
- Izgradnja dvosmerne kolesarske povezave med križiščem pri Supermarketu Tuš in križiščem pri Gostilni pri lipi.
- Izgradnja kolesarske povezave od križišča pri Supermarketu Tuš do meje z Občino Vuzenica.
- Izgradnja manjkajočega odseka kolesarske povezave med naseljema Gortina in Zgornja Muta (Gortinska cesta, Sušnikova ulica).
- Izgradnja dvosmerne kolesarske povezave med središčem Spodnje Mute in križiščem pri Gostilni pri lipi.
- Izgradnja dvosmerne kolesarske povezave med športnim igriščem na prostem in vhodom v OŠ Muta (iz smeri Solske ulice do kolesarnice pri OŠ Muta).
- Izgradnja kolesarskega podvoza pod državno glavno cesto G1-1 med obema avtobusnima postajališčema na Spodnji Muti.
- Postavitev dveh kolesarskih počivališč, namenjenih kolesarjem, ki potujejo po državi in med državami.
- Postavitev sodobne, funkcionalne in pokrite kolesarnice, namenjene shranjevanju oziroma parkiranju kolesa za daljše časovno obdobje (lokacija območje občinskega središča).
- Zamenjava obstoječih betonskih kolesarskih podstavkov pri OŠ Muta s sodobno opremljeno, funkcionalno in pokrito kolesarnico.
- Izgradnja kolesarskega poligona (»Pumptrack«).
- Vzpostavitev izobraževalnih delavnic na temo kolesarjenja.

4. STRATEŠKI STEBER: *Izkoriščen potencial hoje*

- Rekonstrukcija kritičnih območij za pešce in odstranjevanje ovir za osebe z omejenimi sposobnostmi.
- Izgradnja peš povezave med Spodnjo Muto in Zgornjo Muto.
- Izgradnja peš povezave med Zgornjo Muto in križiščem pri Supermarketu Tuš.
- Izgradnja manjkajočega odseka peš povezave med

središčem Spodnje Mute in križiščem pri Gostilni pri lipi.

- Izgradnja manjkajočega odseka peš povezave med križiščem pri Gostilni pri lipi in križiščem pri Supermarketu Tuš.
- Ureditev trških jeder na Spodnji Muti, Zgornji Muti in v naselju Gortina (optimizacija prometnih in parkirnih režimov, ureditev promenadnih in sprehajalnih poti, postavitve urbane opreme in ozelenitev prostora).
- Ureditev podhoda za pešce pod državno glavno cesto G1-1 med obema avtobusnima postajališčema na Spodnji Muti (vzporedno z izgradnjo podvoza za kolesarje).
- Označitev varnih šolskih poti s poenoteno prometno signalizacijo.
- Ureditev obstoječih prehodov za pešce.

5. STRATEŠKI STEBER: *Učinkovito upravljanje z motoriziranim in mirujočim prometom*

- Sanacija dotrajanih in poškodovanih cestnih povezav.
- Izgradnja obvozne ceste mimo naselja Gortina (od državne glavne ceste G1-1 do križišča za naselje Pernice).
- Vzpostavitev enosmernih prometnih režimov na širšem območju Osnovne šole Muta in vrtca Muta ter Občine Muta.
- Izdelava prometne študije in idejne zasnove izgradnje krožnega križišča na območju današnjega križišča pri Supermarketu Tuš.
- Vzpostavitev ukrepov za umirjanje prometa (območje osnovne šole in vrtca, na glavni cesti G1-1 na Gortini, pri odlagališču odpadkov ...).
- Izgradnja nove cestne infrastrukture v okviru ureditve območja za namene atraktivnega kampiranja (izgradnja Glamping hišk).
- Izgradnja novih cestnih navezav na omrežje javnih cest (Bistriški jarek, Sv. Jernej, pod Rotundo, pri industrijski coni ob reki Dravi itd.)
- Vzpostavitev sodobne parkirne politike, ki bo odvracala dolgotrajna parkiranja.
- Razširitev obstoječih parkirišč ter izgradnja novih parkirišč na obrobju naselij kot protiukrep na ukinjena parkirna mesta v trških jedrih.
- Ureditev večjega občinskega krajinskega parkirišča za turistične avtobuse, avtodome in obiskovalce).
- Optimizacija obstoječih prometnih in parkirnih režimov.
- Izdelava elaborata požarnih načrtov ter zaris intervencijskih površin in poti ob objektih javnega značaja.

Dr. Brigita ALTENBAHER

UREDITEV TRŠKEGA JEDRA ZG. MUTE

Gradnja v okviru projekta se je začela v mesecu septembru 2017, z na javnem razpisu izbranim podjetjem, PGGH, d. o. o., ter se v mesecu aprilu začasno zaustavila zaradi odkritih posmrtnih ostankov na območju gradbišča. Na podlagi najdbe so se s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije opravile arheološke raziskave, ki so pokazale, da človeški ostanki najverjetneje izvirajo iz časov, ko je bil na tem območju ustanovljen avguštinski samostan. Novo odkrito najdišče bo vpisano v Register nepremične kulturne dediščine Slovenije.

V okviru projekta, ki je v fazi izgradnje avtobusnega postajališča zaključen, smo zajeli ureditev ožjega dela Zg. Mute in zagotovili varen in ustrezen prometni režim ter ustrezno obravnavo problematike parkirišč in ureditve zelenih površin. Ob izvedeni registraciji postajališča bo avtobusni promet preusmerjen izven centra.

Nova avtobusna postaja

Izgradnja se v letošnjem letu nadaljuje v smeri ureditve priključka Gasilske ulice na državno cesto, kjer je predvidena prestavitev obstoječega priključka, tako da bo izveden pravokotno na os državne ceste in ureditve dodatnih parkirišč.

S celotno ureditvijo območja bomo pridobili večjo površino med cesto in šolo, ki bo umeščena kot trg, ter tlakovan plato z zelenicami in potmi. Območje bo omogočalo različne dejavnosti: postavitve stojnic, odvijanje prireditev, koncertov, nastopov, organiziranje različnih družabnih dogodkov, obenem pa bo plato namenjen zunanjim dejavnostim obstoječe šole.

Stanje po izvedbi vseh predvidenih faz ureditve

NEKAJ O AVGUŠTINSKEM SAMOSTANU

Avguštinci so skupek raznih redovnih panog, ki so se opirale na vodila sv. Avgušтина (354–430). V 11. st. so se kot prvi pojavili korarji ali redovni kanoniki, v 12. st. pa viljemiti in razne druge puščavniške (eremitske) skupine. Vsi ti so se leta 1256 združili v red avguštincev. Ena od vej viljemitov se je pred letom 1257 naselila v zaselku pod poznejšim trgom Muta blizu mitnice in rečnega pristanišča pri izlivu Bistrice v Dravo ter že leta 1271 uporabljala cerkev J. Krstnika za svoje redovne potrebe. Ko so viljemiti prišli na Muto, cerkve morda še ni bilo, ampak so si jo zgradili.

Nova naselbina, ki je štela od 3 do 10 redovnikov, je bila vedno skromna. Leta 1532 so Turki samostan oplenili in zažgali, nakar so ga redovniki preselili v trg. Med letoma 1750 in 1760 obnovljen samostan je bil 6. 10. 1785 ukinjen. Takrat je v njem živelo 6 redovnikov in 3 bratje.

Vir: Časopis za zgodovino in narodopisje, letnik 64 – Nova vrsta 29, 2. zvezek. Univerza v Mariboru in Zgodovinsko društvo Maribor, 1993.

*Lovite svoje sanje,
kot bi lovili zadnji avtobus.*

Dr. Brigita ALTENBAHER

OBNOVA LC 274041 – ULICA NA KLANCU – FAZA III. IN IV.

Ena od nalog občine je, da poskrbi za varnost občanov. Zato je že v letih 2016 in 2017 pristopila k sanaciji lokalne ceste iz Zgornje na Spodnjo Muto. Cesta je pomenila in še pomeni ozko grlo ter potencialno nevarnost za vse udeležence v prometu. Predvsem so ogroženi pešci in šoloobvezni otroci, ki kljub temu, da imajo določeno varno šolsko pot na drugi lokaciji, najraje uporabljajo to, ki je precej krajša.

Zato v letu 2018 nadaljujemo z izvajanjem projekta razširitve in rekonstrukcije obstoječe ceste. V tem letu bomo obnovili 200 m ceste. Pri tem predstavlja največji izziv odsek med obema stanovanjskima objektoma, kjer se bo pločnik zaradi omejene širine dejansko moral za nekaj centimetrov zožiti.

Cesta bo ob zgornji levi brežini, gledano navzdol po klanecu, dobila zaščitni kamniti oporni zid, ki se bo zvezno nadaljeval skoraj do stanovanjskega objekta. Cestišče bo široko 5,00 m. Na spodnji strani ceste bo zgrajen pločnik, širine 1,5 m, ki

ga bo od vozniških površin ločeval pas vgrajenih prevrnjenih cestnih robnikov, na spodnji desni strani pa bo za zaščito vgrajena jeklena varnostna ograja.

V sklopu izgradnje ceste bo vgrajeno tudi odvajanje meteornih in fekalnih vod ter telekomunikacijski vod.

Ulica na klanecu

Dela so bila na podlagi javnega razpisa dodeljena podjetju NG Bauer, d. o. o., iz Radelj ob Dravi. Pogodbena vrednost del je 124.885,00 EVR z upoštevanim DDV, rok dokončanja pa 20. 7. 2018. Na podlagi Zakona o financiranju občin (ZFO-1) bo Občina Muta za to investicijo od Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo prejela 86.898,00 EVR nepovratnih sredstev.

Nataša JEVŠNIKAR

UREDITEV VEČNAMENSKE DVORANE – GLASBENI DOM BISTRŠKI JAREK

S polaganjem talne obloge bo v mesecu juniju zaključen večji del v letu 2018 predvidene obnove oziroma ureditve večnamenske dvorane v Bistriškem jarku. Ostala bodo še manjša elektro, strojna in telekomunikacijska montažna dela. Dela v zvezi z izgradnjo klančine do kuhinje in ureditvijo kuhinje se bodo nadaljevala v naslednjem letu.

Nataša JEVŠNIKAR

PROTIPRASNA ZAŠČITA PERNICE

Za izboljšanje življenjskih razmer in večje kvalitete bivanja na kmetijah, ki stojijo tik ob makadamskih cestah, je v občini letno planirana izvedba vsaj ene protiprašne zapore. Tako bo letos izvedena protiprašna zapora na lokalni cesti LC 274012 Odcep Kapšer-Napečnik v dolžini 150 m. Poleg izvedbe asfaltne plasti se na obravnavanem odseku načrtuje izvedba odvajanja meteornih vod, zamenjava tampona, zgornjega ustroja in polaganje enoplastnega asfalta. Ocenjena vrednost del je 27.600,00 EVR in bodo izvedena v mesecu avgustu.

Protiprašna zaščita

Nataša JEVŠNIKAR

SANACIJA PLAZU NA JC 774141 SV. PRIMOŽ – PREVOLOV JAREK

V letošnjem letu je Občina Muta prejela odobrena sredstva Republike Slovenije za odpravo posledic naravne nesreče za obnovo občinske cestne in komunalne infrastrukture. Sredstva v višini 15.645,41 EVR so namenjena za sanacijo plazu, ki se je septembra leta 2014, po daljšem obdobju padavin, aktiviral zaradi nasičenosti zemljin in strmega naklona obstoječe cestne brežine.

Za sanacijo plazu je predvidena izvedba podporne konzolne pilotne stene, izvedba cestnega nasipa, ureditev voziščne konstrukcije in ureditev odvodnjavanja površinskih vod. Projektirana je podporna pilotna stena, dolžine 32 m, ki je sestavljena iz 33 pilotov iz železniških tirnic, dolžine 6,00 m in na medsebojni razdalji 1,00 m. Dela bo izvajalo podjetje Slemenšek, gradbeno podjetje d.o.o., Ravne na Koroškem. Vrednost načrtovanih del je 20.859,00 EVR z DDV in bodo končana do jeseni.

Nataša JEVŠNIKAR

SEKUNDARNA KANALIZACIJA GORTINA

V letu 2013 se je v delu naselja Gortina že izgradilo 650 m fekalne in meteorne kanalizacije. V lanskem letu pa se je po kar nekajletnih administrativnih zapletih glede pridobitve sredstev sofinanciranja končno začelo z nadaljevanjem projekta.

Tako se v tem času končujejo gradbena dela v III. fazi, ki zajema območje vzhodnega dela naselja, pričena pa se izvedba II. faze v osrednjem, strnjenem naselju. Cilj projekta je izgradnja dodatne 1.360 m fekalne in 600 m meteorne kanalizacije. Celotno kanalizacijsko omrežje se gravitacijsko navezuje na že izgrajeno črpališče v jugozahodnem delu naselja v bližini reke Drave, od koder pa se preko tlačnega in povezovalnega voda izvaja transportiranje na skupno čistilno napravo Muta-Vuzenica.

Vrednost investicije znaša 440.000 EVR in je v 85 % upravičenih stroškov sofinancirana iz državnega proračuna. Sočasno se z izvedbo kanalizacije predvideva še dogradnja manjkajoče javne razsvetljave in širokopasovnega omrežja.

Zaradi nekaterih neugodnih okoliščin projekta, žal, ne bo mogoče realizirati po prvotno zastavljenem terminskem planu, tako da se zaključek projekta prestoplja v zgodnji jesenski čas.

Ksenija DITINGER,
direktorica občinske uprave

Gradbena dela – sekundarna kanalizacija Gortina

Gradbena dela – sekundarna kanalizacija Gortina

Gradbena dela – sekundarna kanalizacija Gortina

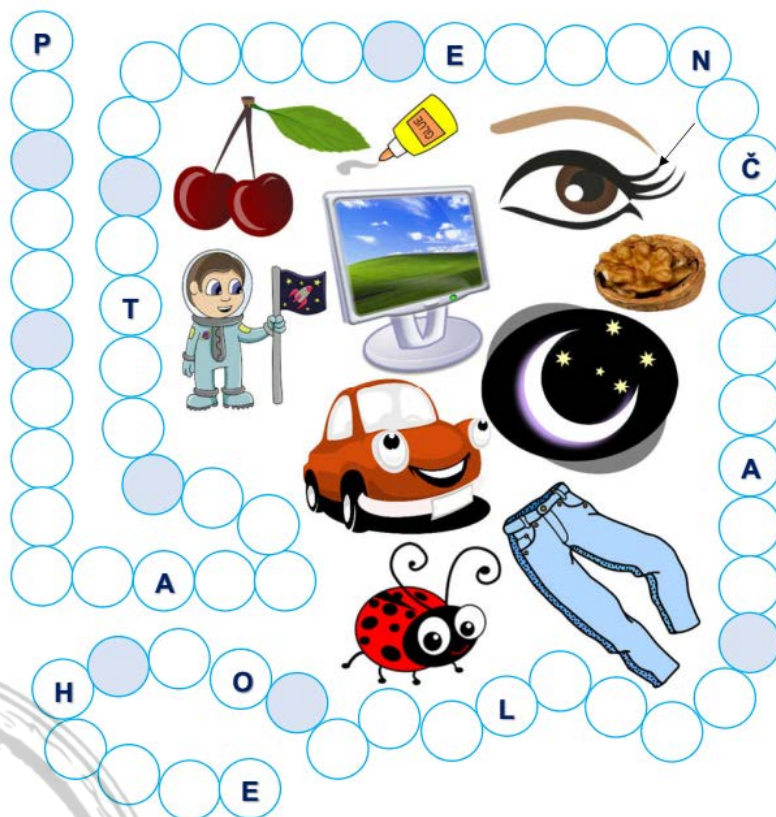
Gradbena dela – sekundarna kanalizacija Gortina

Pozdravljen, mladi radovednež!

Pred teboj je nova nagradna uganka; končne rešitve ne pozabi napisati na dopisnico in jo do 14. 7. 2018 poslati na naslov Občina Muta, Glavni trg 17, 2366 Muta. Zraven seveda lahko priložiš še kakšno risbico, fotografijo ali počitniško kreacijo. Poslane prispevke bomo z veseljem objavili v naslednji številki. Želimo ti nepozabne, igrive in radožive počitnice.

	3.		
1.			4.
			
2.			

1. Mini sudoku. V uganki se pojavljajo štiri različni predmeti, ki se lahko v vsakem stolpcu in v vsakem od štirih kvadratov pojavijo le enkrat. Začetne črke pojmov v označenih poljih so prvi del rešitve.

2. Izpolni verigo; črke iz oštevilčenih polj pa bodo končna rešitev nagradne uganke!

Mojca KUNEJ

KRIŽANKA MUČAN ŠT. 30

				KEMIJSKA OZNAKA ZA KALJ	NAUK O MOTORJIH	VEDA O EPIDEMIJAH	KITAJSKA BORILNA VEŠČINA (TAI ...)	OZNAČTEV LASTNOSTI ČLOVEKA	OČE
				ZDRAVILO NA OSNOVI OPIJA					
				OSEBNI ZAIMEK			KEM. OZN. ZA RADIJ		
				OSMA ČRKA			BOSTJAN NACHBAR		
								USLUŽBENKA NA OBČINI	
SESTAVIL: ALOJZ ERŠTE	DRŽAVNO PRVENSTVO	PRELIV V NEW YORKU	IZPOSOJEV. KNJIG	KEM. OZN. ZA FOSFOR LOCO CITATO (LAT.)		SLOV. PEVKA (MAJDA) ETN. SKUP. NA TAJSKEM			
PREŠERNOVA PESEM								TADEJA BRANKOVIČ	
ITALIJANSKI PISATELJ IN KRITIK (PIETRO)								EVA ČERNE	
	SIMON JENKO KEM. OZN. ZA SVINEC			MOSKO IME ČETRTA ČRKA				AVT. OZN. REKE PRIPIS-(POST SCRIPTUM)	
HITCHCOCKOV FILM (GROZLJIVKA)						ALPINEC PRVA ČRKA			
PRISLOV-BREZ ODLAŠANJA				GRAD V APENINIH JOZE GAL					
	IVJE SPODNJI DEL POSODE					AVT. OZN. SL. GRADCA OTOK V PRESPANSKEM JEZERU		AVTOMOB. OZNAKA TURČIJE	
PORAST					GLASBENIK SOSS AVT. OZN. DANSKE			IGO KAŠ SPLAVARSKI DROG	
ŽOGICA NA MREŽI				AMERIŠKA MOTORISTIČNA KOMEDIJA					
OSVEŽILNA PIAČA				ODTOČNI KANAL					

SLOVARČEK: PAN CRAZI – Pietro (19. 2. 1893, Cortona, Italija – 26. 12. 1952, Firenze), italijanski pisatelj in kritik; CANOSSA – grad na pečini v Apeninih; AK – splavarski drog

Gesla iz slik pošljite na Občino Muta (pripis »Rešitev križanke Mučan«), Glavni trg 17, 2366 Muta, najpozneje do 14. 7. 2018. Med prejetimi pravilnimi odgovori bomo izžrebali srečneža, ki bo prejel knjižno nagrado.

Rešitev iz 29. številke: AMFITEATER NA ZGORNJI MUTI. Nagrado prejme: Andrej ŠATER, Mariborska cesta 20, Muta.

Rešitev razvedrila iz 29. številke: AVGUŠTINCI in GRAŠČINA KIENHOFEN. Izžrebana nagrajenka je: Nika KRESNIK, Hudi kot 41, 2364 Ribnica na Pohorju.

Sestavil: Alojz ERŠTE
Fotografija: Ernest PREGLAV

MUTA FEST 2018

PRAZNIK OBČINE MUTA PROGRAM 24. OBČINSKEGA PRAZNIKA

ČETRTEK, 14. 6. 2018

18.00

SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE MUTA s podelitvijo občinskih priznanj

Organizator: občina Muta

Kraj dogodka: sejna soba občine Muta.

20.00

SAMOSTOJNI KONCERT ŽENSKI PEVSKI ZBOR KLASJE

Organizator: ženski pevski zbor Klasje

Kraj dogodka: v Rotundi Sv. Janeza Krstnika

PETEK, 15. 6. 2018

12.00-18.00

SREČANJE UPOKOJENCEV

Organizator: DRUŠTVO UPOKOJENCEV MUTA

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

19.00

SLAVNOSTNI KONCERT KMEČKE GODBE PERNICE

Organizator: Kmečka godba Pernice

Kraj dogodka: športna dvorana Muta

20.00

ZABAVA V ŠOTORU: BQL, NIKA ZORJAN, ZVITA FELTNA

Organizator: občina Muta in ekipa Yagababa

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

SOBOTA, 16. 6. 2018

8.00-12.00

MEDGENERACIJSKO DRUŽENJE

Organizator: Osnovna šola Muta

Kraj dogodka: prireditev poteka na več lokacijah: igrišče na Gortini, pri Mitnici.

12.00

SAMOSTOJNI KONCERT ROGISTOV LOVSKE DRUŽINE MUTA – kulturni program z gosti

Organizator: Rogisti lovske družine Muta

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

15.00-19.00

Likovne delavnice - LIKOVNA KOLONIJA

Organizator: Turistično društvo Muta.

Kraj dogodka: pri Mitnici

16.00-19.00

GASILSKO TEKMOVANJE ZA POKAL MUTE

Organizator: Prostovoljno gasilsko društvo Muta

Kraj dogodka: travnik pri gasilskemu domu

20.00

ZABAVA V ŠOTORU: Obvezna smer, Oto Pestner, Tinkara Kovač.

Organizator: občina Muta in ekipa Yagababa

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

NEDELJA, 17. 6. 2018

9.30

LEPA NEDELJA V ROTUNDI

Organizator: župnija Muta.

Kraj dogodka: Sv. Janeza Krstnika na Sp. Muti

9.00

9. PIKADO TURNIR

Organizator: DRUŠTVO INVALIDOV IN DRUŠTVO UPOKOJENCEV.

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

10.00

TRADICIONALNO DRUŽINSKO KOLESARJENJE

Organizator: Športno društvo Muta

Kraj dogodka: s parkirišča pred Občino Muta do Bistriškega jarka in nazaj

V primeru slabega vremena bo prireditev prestavljena na 24. 6. 2018.

10.00-12.00

SREČANJE S ŠAHISTI iz Pölfing Brünna

Organizator: Šahovsko društvo Muta.

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

9.00-13.00 15.00-19.00

Likovne delavnice - LIKOVNA KOLONIJA

Organizator: Turistično društvo

Kraj dogodka: pri Mitnici

10.30

**9. TEKMOVANJE HARMONIKARJEV ZA POKAL
OBČINE**

Kraj dogodka: Gostilna pri lipi

14.00

PARADA KOROŠKIH GODB

Organizator: Kmečka godba Pernice

Kraj dogodka: v središču Mute

14.00

**STOJNICE, NA KATERIH SODELUJEJO RAZNA
DRUŠTVA OBČINE MUTA.**

Organizator: Turistično društvo Muta

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

15.00

**PRAVLJICA ZA OTROKE S TINKARO KOVAČ,
prireditveni šotor**

Organizator: Turistično društvo Muta.

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

16.00

**GOSTOVANJE FOLKLORNIH SKUPIN IN NASTOP
PLESNE SKUPINE SMARAGDNE OČI**

Organizator: Kulturno umetniško društvo Muta.

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

16.00

ZABAVA V ŠOTORU – KLAPA GALEB.

Organizator: Turistično društvo Muta

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

18.00

ZABAVA V ŠOTORU – Ansambel Trio Rudija Breznika

Organizator: občina Muta in ekipa Yagababa

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

19.00

Predaja likovnih del z likovne kolonije.

Organizator: Turistično društvo Muta

Kraj dogodka: prireditveni šotor – igrišče OŠ Muta

SOBOTA, 23. 6. 2018

10.00

7. DRŽAVNO PRVENSTVO STARODOBNIH VOZIL.

Organizator: Športno društvo ljubiteljev starih motornih
vozil MM Classic club Muta.

Kraj dogodka: Muta, Vuzenica – Sv. Vid, Ribnica na
Pohorju, Podvelka in Gortina.

NEDELJA, 24. 6. 2018

8.00

POHOD Z MUTE NA PERNICE

Organizator: Planjinsko društvo Bricnik.
Zbirališče pred občino Muta

9.00

**TEKMOVANJE V KUHANJU DIVJAČINSKEGA
GOLAŽA**

10.00

**4. REKREATIVNI KOLESARSKI VZPON NA
PERNICE. Pokal v MTB vzponih**

Organizator: Športno in mladinsko društvo Gortina.

Kraj dogodka: Športni park Gortina, prijave se zbirajo
od 9.00-9.45, start ob 10.00 pri Zampu, trasa Gortina –
Pernice, 9,9 km

14.00

**KULTURNI PROGRAM IN RAZGLASITEV
REZULTATOV GOLAZJADE**

15.00

ZABAVA S ANSAMBLOM POSKOK.

Organizator: občina Muta in turistična kmetija Orlič

Kraj dogodka: Športni park Gortina

*Ob prazniku naše občine vsem
občankam in občanom iskreno
čestitamo.*

*Tudi v bodoče si želimo veliko
uspešno izvedenih projektov
v dobrobit vseh občanov naše občine!*

Prijetno praznovanje!

PEKARNA SEZAM

MUTA, Gortina 68, tel.: 02-87-69-226

PEKARNA SEZAM
KRISTIJAN SKUTNIK, s. p.
GORTINA 68, MUTA

Perniški muzikanti pri sv. Urbanu, 1937 Vir: Koroški pokrajinski muzej

Perniški muzikanti, 1939

Vir: Koroški pokrajinski muzej